

Semesterplan for BA 5. semester 2023

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indhold

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
ARBEJDS- OG ORGANISATIONSPSYKOLOGI	4
KLINISK PSYKOLOGI.....	18
PÆDAGOGISK PSYKOLOGI.....	37

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: <https://studieordninger.aau.dk/2023/38/4141>

Studieordningen er godkendt af dekanen og træder i kraft pr. 1. september 2022. Studieordningen træder i kraft for studerende, der pr. 1. september 2022 påbegynder deres 1. semester, 3. semester og 5. semester.

Studienævnet udbyder eksamen i moduler fra den hidtidige studieordning fra 2021, i det omfang der er studerende, der har brugt prøveforsøg i et modul uden at bestå. Antallet af prøveforsøg følger eksamensbekendtgørelsen.

Semesterets temaramme

Semestret introducerer til psykologiens anvendte discipliner gennem udbud af tre kursusmoduler:

Kursusmodulet i *Pædagogisk psykologi* introducerer til pædagogisk psykologi. Pædagogisk psykologi beskæftiger sig med de psykologiske aspekter af praksis, hvor der foregår udvikling, uddannelse og læring. Pædagogisk-psykologisk forskning udvikler, anvender og reflekterer over psykologiske teoriers anvendelse i pædagogiske praksisser. På den ene side har pædagogisk psykologi historisk set været optaget af at udvikle metoder til at måle og vurdere børn og unges egnethed til undervisning. På den anden side har forskningen været interesseret i at forstå og forbedre betingelser for læring og mindre i at måle individers evner. I kontinental og skandinavisk sammenhæng har en kritisk refleksion over pædagogisk praksis og deres forbindelse til samfundsforhold stået centralt. Undervisningen i pædagogisk psykologi beskæftiger sig med udvalgte dele af den skandinaviske og internationale forskningslitteratur. I forbindelse med undervisningen diskuteres nogle af de mest indflydelsesrige traditioner indenfor pædagogik og pædagogisk psykologi, de forskellige læringsteoretiske positioner, aspekter knyttet til de psykiske processer og de personlige forhold, der indgår i udviklings- og læringsforløb og der perspektiveres løbende til aktuelle pædagogisk-psykologiske debatter og fænomener.

Kursusmodulet i *Arbejds- og organisationspsykologi* introducerer til arbejds- og organisationspsykologi. Arbejds- og organisationspsykologien tilhører de anvendte discipliner indenfor psykologien og beskæftiger sig med en bred vifte af problemstillinger. Herunder problemstillinger relateret til motivation- og produktivitet, organisationsudvikling og medarbejderudvikling, det psykiske og sociale arbejdsmiljø, belastningsreaktioner og arbejdsbetingende sygdomme, samt sundhedsforebyggende og sundhedsfremmende tiltag i forhold til arbejdet og organisationer. Undervisningens formål er at give et overblik over arbejds- og organisationspsykologiens centrale teoretiske traditioner og nøgleproblemstillinger.

Kursusmodulet i *Klinisk psykologi* introducerer til klinisk psykologi. Klinisk psykologi er en anvendt disciplin, der indbefatter såvel viden om psykiske lidelser, som færdigheder i diagnosticering og psykologiske behandling af disse. Undervisningen i Klinisk psykologi indeholder en bred indføring i centrale teorier og forskningsresultater indenfor den kliniske psykologi, herunder teorier om psykiske lidelsers udbredelse, ætiologi, patogenese, klassifikation, forebyggelse og behandling. Kurset starter med en introduktion til sygdomsmodeller, evidensbegrebet og et overblik over den kliniske psykologi generelt og efterfølgende til det kliniske børnepsykologiske område. Dernæst belyses en række psykiske lidelser ud fra centrale klinisk psykologiske teorier.

Semesterets organisering og forløb

Semestret indeholder 3 kursusmoduler, der alle understøttes af seminarer eller workshops-forløb. De 3 kursusmoduler i hhv. Pædagogisk psykologi, Klinisk psykologi og Arbejds- og organisationspsykologi afholdes som forelæsningsforløb for hele semestret, mens seminarundervisningen foregår for mindre hold med undtagelse af pædagogisk psykologi. Her er årgangen delt i to lige store hold på en række workshops, der afvikles løbende.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer

Thomas Borchmann, (borchman@ikp.aau.dk)

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard (bsk@ikp.aau.dk)

Eksamensteamet: (psykologi-eksamen@ikp.aau.dk)

Rekvisitionsbudget: Lis Kragh (lis@ikp.aau.dk)

Evaluering: Birgitte Skovsgaard (bsk@ikp.aau.dk)

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær: Andrea Dosenrode (ad@ikp.aau.dk)

Arbejds- og organisationspsykologi

Modultitel dansk: Arbejds- og organisationspsykologi

Modultitel engelsk: Work and organizational Psychology

ECTS: 10

Placering

5. Semester (*Bacheloruddannelsen I Psykologi*)

Modulansvarlig

Thomas Borchmann, TB (borchman@ikp.aau.dk)

Undervisere

Thomas Borchmann, TB (borchman@ikp.aau.dk)

Einar Baldursson, EBB (einarb@ikp.aau.dk)

Bendt Torpegaard Petersen, BTP (torpe@ikp.aau.dk)

Poul Bonde Jensen, PBJ

Anners Abild, AA

Seminarholdere

Søren Lindhardt Jensen, SLJ (linhardt@ikp.aau.dk)

Type og sprog

Studiefagsmodul (dansk)

Mål

Modulet omfatter centrale teorier og forskningsresultater inden for arbejds- og organisationspsykologien herunder teorier om individers og grupperes adfærd, identitet og emotioner i relation til arbejdet og organisationen. Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden:

- centrale psykologiske teorier og begreber vedrørende arbejdets organisering, organisationsadfærd og attituder/holdninger hos medlemmerne af en organisation
- problemstillinger vedrørende gruppeprocesser og arbejdsgruppen
- teorier om helbredsmæssige konsekvenser forbundet med arbejdet
- personligheds-, udviklings-, kognitions- og socialpsykologiske aspekter ved arbejds- og organisationspsykologi
- centrale teorier og empiri indenfor arbejds- og organisationspsykologien med henblik på at kunne reflektere over disse i konkrete afgrænsede sammenhænge.

Færdigheder:

- at identificere, analysere og vurdere psykologiske aspekter af arbejdets organisering, organisationsadfærd og attituder/holdninger hos medlemmerne af en organisation
- at identificere, analysere og vurdere problemstillinger vedrørende gruppeprocesser og arbejdsgruppen samt i teorier om helbredsmæssige konsekvenser forbundet med arbejdet

- at identificere, analysere og vurdere personligheds-, udviklings-, kognitions- og socialpsykologiske aspekter ved arbejds- og organisationspsykologi samt
- at anvende teori og empiri på udvalgte områder indenfor arbejds- og organisationspsykologi til at begrunde og vælge mellem centrale tilgange til relevante problemstillinger
- at formidle arbejds- og organisationspsykologisk indsigt i faglige sammenhænge.

Kompetencer:

- at håndtere ovenstående viden og kompetencer i konkrete, afgrænsede sammenhænge
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kursusmodulet i *Arbejds- og organisationspsykologi* introducerer til arbejds- og organisationspsykologi. Arbejds- og organisationspsykologien tilhører de anvendte discipliner indenfor psykologien og beskæftiger sig med en bred vifte af problemstillinger. Herunder problemstillinger relateret til motivation- og produktivitet, organisationsudvikling og medarbejderudvikling, det psykiske og sociale arbejdsmiljø, belastningsreaktioner og arbejdsbetingende sygdomme, samt sundhedsforebyggende og sundhedsfremmende tiltag i forhold til arbejdet og organisationer. Undervisningens formål er at give et overblik over arbejds- og organisationspsykologiens centrale teoretiske traditioner og nøgleproblemstillinger.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Kursusmodulet består af 36 timer forelæsning og 10 timers seminar undervisning – hertil forventes 224 timers hjemmearbejde i form af hhv. forberedelse og efterbearbejdelse af undervisning samt eksamensforberedelse

Aktivitet	Timer
15 forelæsninger à 2 - 3 timer	36
Evalueringer	4
5 seminar gange à 2 timer	10
Læsning og forberedelse	219
Eksamen	1

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 15

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer: 10

Antal seminarhold: 5

Deltagere

5. semesters studerende på bacheloruddannelsen - samlæst med sidefagsstuderende

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser	Tekster
1	3 timer	Arbejds- og organisationssyn	TB	1 - 4
2	2 timer	Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Scientific management/Taylorisme	TB	5 – 8 (Kap. 1 og 2 i 5)
3	2 timer	Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Human-relationskolen	TB	5 + 9 (Kap. 5 i 5)
4	2 timer	Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Neo-Human Relations-tænkning/Personlig-vækst orienteringen I	TB	5 + 10 – 20 (Kap. 6 og 8 i 5)
5	2 timer	Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Neo-Human Relations-tænkning/Personlig-vækst orienteringen II	TB	10 - 20
6	2 timer	Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Systemtænkning og Neo-taylorisme	TB	5 + 21 – 24 (Kap. 9 i 5)
7	3 timer	Arbejdsopgaver og dagsordenstemaer i en HR-afdeling	PBJ	Pensumfri
8	2 timer	Organisatorisk deltagelse/ Medarbejderinvolvering	TB	25 - 27
9	3 timer	Selvstyrende arbejdsgrupper	TB	28 - 31
	2 timer	Midtvejsevaluering (ankerlærer)	TB	
10	4 timer	Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (I)	EBB	32 - 42
11	4 timer	Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (II)	EBB	32 - 42
12	2 timer	Intervention (I) på individniveau	BTP	43
13	2 timer	Intervention (II) på organisationsniveau	TB	44 - 46
14	2 timer	Konsulentarbejdets udfordringer	AA	Pensumfri
15	3 timer	Mobning – og krænkelser - på arbejdspladsen	TB	47 - 51
	2 timer	Slutevaluering (ankerlærer)	TB	

Seminar 1	2 timer	Case: Taylorisme – karakteristika og konsekvenser	SL
Seminar 2	2 timer	Case: Sindelagspåvirkning – gevinster og mulige tab	SL
Seminar 3	2 timer	Case: Lean - karakteristika og mulige konsekvenser	SL
Seminar 4	2 timer	Case: Teamorganisering – karakteristika og konsekvenser	SL
Seminar 5	2 timer	Eksamens-gennemgang	SL

Eksamen

Mundtlig eksamen. Prøven er individuel.

Prøven foregår som en samtale mellem den studerende, eksaminator og intern censor.

Samtalen indledes med en mundtlig præsentation på maksimalt 5 minutter med udgangspunkt i et spørgsmål, som den studerende frit har udvalgt fra en liste, der er offentliggjort af eksaminator 14-17 dage før eksamen. Der gives karakter på grundlag af den samlede præstation.

Normeret prøvetid: 30 minutter inklusive votering og karaktergivning.

Pensumramme: 1000 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator og intern censor.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Vurderingskriterierne er angivet i Universitetets eksamensordning

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Arbejds- og organisationssyn

3 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (1-4)

- Torpegaard og Borchmann, (2009) Hvad er arbejde og hvordan bør arbejdsorganisationer anskues? Workingpaper. Udlægges som PDF
- Adler, Paul S.; Linda C. Forbes & Hugh Willmott (2007) Critical Management Studies, I Walsh, James P. (Editor) & Arthur P. Brief (Eds.). The Academy of Management Annals of Organization and Management, Vol. 1 Lawrence Erlbaum Associates Inc, New York (December 2007) 119 - 154 (1-27 i kompendiet)
- Morgan.G. (1980) Paradigms, Metaphors and puzzle-solving in organization theory. Administrative Science Quarterly, Vol. 25. Issue 4 – 605 – 622
- Standing, G. (2016) The Precariat. Kap 1 i bogen The Precariat. London: Bloomsbury (p. 1-28)

2. forelæsning: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Scientific management/Taylorisme

2 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (5-8):

- Hollway, W. (1991). Work Psychology and Organizational Behaviour. Sage, Kap. 1 og 2.
- Taylor, F.W. (1999). Scientific management. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.
- Braverman, H. (1974) Kap. 4. Scientific Management i bogen Labour and Monopoly Capital
- Chan, J et all (2020) Kap. 4. Managing Foxconn i bogen Dying for an Iphone. London: Pluto press (48- 69)

3. forelæsning: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Human-relationskolen

2 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (5+9):

- Hollway, W. (1991). Work Psychology and Organizational Behaviour. Sage, Kap. 5
- Roethlisberger, F.J. & Dickson, W.J. (1999). Group restriction of output. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.

4. forelæsning: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Neo-Human Relations-tænkning/Personlig-vækst orienteringen I

2 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (5+10-14):

- Hollway, W. (1991). Work Psychology and Organizational Behaviour. Sage, Kap. 6 og 8
- Herzberg, F. (1999). Motivation through job enrichment. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.
- Kondrasuk, J (1981) Studies in MBO Effectiveness, The Academy of Management Review, Vol. 6, No. 3 (Jul., 1981), pp. 419-430
- Kunda, G. (2006) Culture and Organization. Kap 1 i Engineering Culture - Control and committent in a High-tech Cooperation. Philadelphia: Temple University press (p. 1-25)
- Tynell, J. (2002). Det er min egen Skyld. Tidsskrift for arbejdsliv, 2002
- Fleming, P & Sturdy, (2009) "'Just be yourself!': Towards neo-normative control in organisations?", Employee Relations, Vol. 31 Issue: 6, pp.569-583, <https://doi.org/10.1108/01425450910991730>

5. forelæsning: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Neo-Human Relations-tænkning/Personlig-vækst orienteringen II

2 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (15-19):

- McGregor, D. M. (1957). The Human Side of Enterprise. *Management Review*, 46, 22-28.
- Grey, C. (1999) We are all managers now; we always were; on the development and demise of management. *Journal of Management studies* 36:5 1999
- Bass, B (1990) From Transactional to Transformational leadership: learning to share the vision. *Organizational Dynamics*. Vol 18. 19 – 31
- Meindl, J. R., Sanford B. E., & Dukerich, J. M. (1985). The romance of leadership. *Administrative Science Quarterly*, 30(1), 78–102.
- Ford, J., & Harding, N. (2018). Followers in leadership theory: Fiction, fantasy and illusion. *Leadership*, 14 (1), 3–24. 31 Issue: 6, pp.569-583, <https://doi.org/10.1108/01425450910991730>

6. forelæsning: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol: Taylors tidligere arvtagere, systemtænkning og Neotaylorisme *2 timer v/ Thomas Borchmann*

Litteratur (5+20-23):

- Hollway, W. (1991). *Work Psychology and Organizational Behaviour*. Sage (Grundbog: hele bogen undtagen kap. 3,4,7 opgives)
- Leidener, R. (1993) Kap. 2. How can work on people be routinized i bogen *Fast Food Fast Talk*. University of California Press (p 24 – 43)
- Callum, C. (2020) Kap. 3. The system of Control i bogen *Riding for Deliveroo*. Cambridge: Polity Press (p. 41 – 72)
- Healey, M. (2020) Kap 4. Alienation and work: ICT professionals I bogen *Marx and Digital Machines: Alienation, Technology, Capitalism*. London: University of Westminster Press. (p. 39 – 57)
- Martha Crowley, Daniel Tope, Lindsey Joyce Chamberlain and Randy Hodson: *Neo-Taylorism at Work: Occupational Change in the Post-Fordist Era* *Social Problems* Vol. 57, No. 3 (August 2010), pp. 421-447

7. forelæsning: Arbejdsopgaver og dagsordenstemaer i en HR- afdeling *3 timer v/ Poul Bonde Jensen*

Litteratur:

Pensumfri

8. forelæsning: Organisatorisk deltagelse/Medarbejderinvolvering *2 timer v/ Thomas Borchmann*

Litteratur (24-26):

- Strauss, G. (1998). An Overview. I: Heller et al *Organizational participation*. Oxford University Press
- Hvid, H. et al (2020) Kap. 1 og 2 i bogen *Demokratisering af arbejdet*. Aarhus: Frydenlund (p 15 – 4)
- Mckendall, M. (1993) The Tyranny of Change: Organizational Development Revisited. *Journal of Business Ethics*, Vol. 12, No. 2 (Feb., 1993), pp. 93-104

9. forelæsning: Selvstyrende arbejdsgrupper

3 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (27-30):

- Hackman, R. J. (1990): "Conclusion: Creating More Effective Work Groups in Organizations". I: Hackman (edit.): Groups that work (and those that don't). Jossey-bass Publ.
- Morgen, H. & Thomas, K. (1997): "A psychodynamic perspective on group processes". I: Wetherell, M (ed.): Identities, Groups and Social Issues. Sage. (p.70 - 85 og 94 – 110
- Barker, J.R. (1993). Tightening the iron Cage: Concertive Control inn Self-Managing Teams. Administrative Science Quarterly, 38
- Pedersen & Borchmann (2016): Om forbundenheders velsignelser og forbandelser – et studie af de intrapsyriske konflikter, som teamorganisering kan påføre os. Tidsskrift for Arbejdsliv 2016/3

10. forelæsning: Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (I)

3 timer v/ Einar Baldursson

Litteratur (31-41):

- Salye, H. (1999). Stress; the general adaptation syndrome and dissonances of adoption. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.
- Lazarus, R. S. & Folkman, Susan (1987) Transactional Theory and Research on emotions and coping. *European Journal of Personality*, Vol. 1 p.
- Hobfoll, S.E. (1989). Conservation of Resources. A New Attempt at Conceptualizing Stress. *American Psychologist*, vol. 44, no 3
- Juster, R. P., McEwen, B. S., & Lupien, S. J. (2010). Allostatic load biomarkers of chronic stress and impact on health and cognition. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 35(1), 2-16.
- Schwabe, L., Joëls, M., Roozendaal, B., Wolf, O. T., & Oitzl, M. S. (2012). Stress effects on memory: an update and integration. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 36(7), 1740-1749.
- Oosterholt, B. G., der Linden, D. V., Maes, J. H., Verhraak, M. J., & Kompier, M. A. (2012). Burned out cognition-cognitive functioning of burnout patients before and after a period with psychological treatment. *Scandinavian journal of work, environment & health*, 38(4).
- Karasek (1979). Jobdemand, decision latitude, and mental strain: Implications for job redesign. *Administrative Science Quarterly*. Vol. 24, no. 2.
- Aronsson, G. (1991). Dimensions of Control as Related to Work organization, stress, and Health. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. *The psychosocial Work Environment*. Baywood Publ.
- Johnson, V.J. (1991). Collective Control: Strategies for Survival in the Workplace. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. *The psychosocial Work Environment*. Baywood Publ.
- Baldursson, E. B., Pedersen, B. T., & Carlsen, P. (2013). Brikker til en evolutionær neuro-social teori om stress. *Psyke & Logos*.

- Baldursson, E. B. (2012). Social smerte i det moderne arbejdsliv ud fra et arbejdspsykologisk perspektiv. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund, 9(16). 33-62

11. forelæsning: Psykisk arbejdsmiljø, belastninger og belastningsreaktioner (II) 3 timer v/ Einar Baldursson

Litteratur (31-41):

- Salye, H. (1999). Stress; the general adaptation syndrome and dissonances of adoption. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.
- Lazarus, R. S. & Folkman, Susan (1987) Transactional Theory and Research on emotions and coping. European Journal of Personality, Vol. 1 p.
- Hobfoll, S.E. (1989). Conservation of Resources. A New Attempt at Conceptualizing Stress. American Psychologist, vol. 44, no 3
- Juster, R. P., McEwen, B. S., & Lupien, S. J. (2010). Allostatic load biomarkers of chronic stress and impact on health and cognition. Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 35(1), 2-16.
- Schwabe, L., Joëls, M., Roozendaal, B., Wolf, O. T., & Oitzl, M. S. (2012). Stress effects on memory: an update and integration. Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 36(7), 1740-1749.
- Oosterholt, B. G., der Linden, D. V., Maes, J. H., Verhraak, M. J., & Kompier, M. A. (2012). Burned out cognition-cognitive functioning of burnout patients before and after a period with psychological treatment. Scandinavian journal of work, environment & health, 38(4).
- Karasek (1979). Jobdemand, decision latitude, and mental strain: Implications for job redesign. Administrative Science Quarterly. Vol. 24, no. 2.
- Aronsson, G. (1991). Dimensions of Control as Related to Work organization, stress, and Health. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. The psychosocial Work Environment. Baywood Publ.
- Johnson, V.J. (1991). Collective Control: Strategies for Survival in the Workplace. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. The psychosocial Work Environment. Baywood Publ.
- Baldursson, E. B., Pedersen, B. T., & Carlsen, P. (2013). Brikker til en evolutionær neuro-social teori om stress. Psyke & Logos.
- Baldursson, E. B. (2012). Social smerte i det moderne arbejdsliv ud fra et arbejdspsykologisk perspektiv. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund, 9(16). 33-62

12: forelæsning: Intervention (I) på individniveau 2 timer v/ Bendt Torpegaard Petersen

Litteratur (42):

- Pedersen, B (2014) Defensive organisatoriske værnemekanismer - Forførelse, traumatisering og stresssammenbrud. I: Klinisk socialpsykologi: Casestudier fra en arbejdspsykologisk behandlingspraksis. red. / Bendt Torpegaard Pedersen. 1. udg. Aalborg Universitetsforlag, 2014. s. 93-114.

13. forelæsning: Intervention (II) på organisationsniveau
2 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (43-45):

- Stranne & Ramian. (2000) Organisationsudvikling. I (red. Eggert Petersen og Knud-Erik Sabroe) Arbejdspsykologi : arbejde, arbejdsmiljø og arbejdsorganisation. Munksgaard.
- Krogager, P. (1998). Konsulentarbejdet I komplekse omstillingsprocesser. Kapitel 6 – 9. Aarhus: Systime
- Roskam, E. (2017) kap. 12 using Participatory Action Research Methodology to Improve Worker Health I bogen Unhealthy Work. London: Routledge (p. 211- 228)

14. forelæsning: Konsulentarbejdets udfordringer
2 timer v/ Anners Abild

Litteratur:
Pensumfri

15. forelæsning: Mobning – og krænkelser - på arbejdspladsen
3 timer v/ Thomas Borchmann

Litteratur (46-50):

- Einarsen, S., Hoel, H., Zapf, D., & Cooper, C. L. (2011). The concept of bullying and harassment at work: The European tradition. In S. Einarsen, H. Hoel, D. Zapf, & C. L. Cooper (Eds.), Bullying and harassment in the workplace. Developments in theory, research, and practice. (2nd ed.) Boca Raton: CRC Press., 3-40
- Samnani, A.-K., & Singh, P. (2012). 20 Years of workplace bullying research: A review of the antecedents and consequences of bullying in the workplace. *Aggression and Violent Behavior*, 17(6), 581-589.
- Mulder, R., Pouwelse, M., Lodewijkx, H., & Bolman, C. (2014). Workplace mobbing and bystanders' helping behaviour towards victims: The role of gender, perceived responsibility and anticipated stigma by association. *International Journal of Psychology*, 49, 304-312. doi: 10.1002/ijop.12018
- Nielsen, M. B., Glasø, L., & Einarsen, S. (2017). Exposure to workplace harassment and the Five Factor Model of personality: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 104, 195-206
- Borchmann, T & B.T. Pedersen (2020) Employee representations of customer harassment and its causes in self-reported tales – enlightening spotlights on dark matters? *Communication & Language at Work - CLAW*, 7(1), 86-99

Litteratur til kursusmodulet i Arbejds- og organisationspsykologi		
Tema: Arbejds- og organisationssyn		
1	Torpegaard og Borchmann, (2009) Hvad er arbejde og hvordan bør arbejdsorganisationer anskues? Workingpaper. Udlægges som PDF	22 sider
2	Adler, Paul S.; Linda C. Forbes & Hugh Willmott (2007) Critical Management Studies, I Walsh, James P. (Editor) & Arthur P. Brief (Eds.). <i>The Academy of Management Annals of Organization and Management</i> , Vol. 1 Lawrence Erlbaum Associates Inc, New York (December 2007) 119 - 154 (1-27 i kompendiet)	27 sider
3	Morgan.G. (1980) Paradigms, Metaphors and puzzle-solving in organization theory. <i>Administrative Science Quarterly</i> , Vol. 25 . Issue 4 – 605 – 622	17 sider
4	Standing, G. (2016) The Precariat. Kap 1 i bogen The Precariat. London: Bloomsbury (p. 1-28)	28 sider
Tema: Forskrifter for arbejdsorganisering, medarbejdermotivation og medarbejderkontrol		
5	Hollway, W. (1991). <i>Work Psychology and Organizational Behaviour</i> . Sage (<i>Grundbog: hele bogen undtagen kap. 3,4,7 opgives</i>)	130 sider
6	Taylor, F.W. (1999). <i>Scientific management</i> . I: Clark; Chandler & Barry. <i>Organisation and identities</i> . Int. Thomson business Press.	5 sider
7	Braverman, H. (1974) Kap. 4. <i>Scientific Management</i> i bogen <i>Labour and Monopoly Capital</i>	26 sider
8	Chan, J et al (2020) Kap. 4. <i>Managing Foxconn</i> i bogen <i>Dying for an Iphone</i> . London: Pluto press (48- 69)	21 sider
9	Roethlisberger, F.J. & Dickson, W.J. (1999). <i>Group restriction of output</i> . I: Clark; Chandler & Barry. <i>Organisation and identities</i> . Int. Thomson business Press.	12 sider
10	Herzberg, F. (1999). <i>Motivation through job enrichment</i> . I: Clark; Chandler & Barry. <i>Organisation and identities</i> . Int. Thomson business Press.	9 sider

11	Kondrasuk, J (1981) Studies in MBO Effectiveness, The Academy of Management Review, Vol. 6, No. 3 (Jul., 1981), pp. 419-430	11 sider
12	Kunda, G. (2006) Culture and Organization. Kap 1 i Engineering Culture - Control and committent in a High-tech Cooperation. Philadelphia: Temple University press (p. 1- 25)	25 sider
13	Tynell, J. (2002). Det er min egen Skyld. Tidsskrift for arbejdsliv, 2002	18 sider
14	Fleming, P & Sturdy, (2009) ""Just be yourself!": Towards neo-normative control in organisations?", Employee Relations, Vol. 31 Issue: 6, pp.569-583, https:// doi.org/10.1108/01425450910991730	14 sider
15	McGregor, D. M. (1957). The Human Side of Enterprise. Management Review, 46, 22-28.	8 sider
16	Grey, C. (1999) We are all managers now; we always were; on the development and demise of management. Journal of Management studies 36:5 1999	23 sider
17	Bass, B (1990) From Transactional to Transformational leadership: learning to share the vision. Organizational Dynamics. Vol 18. 19 - 31	12 sider
18	Meindl, J. R., Sanford B. E., & Dukerich, J. M. (1985). The romance of leadership. <i>Administrative Science Quarterly</i> , 30(1), 78–102.	22 sider
19	Ford, J., & Harding, N. (2018). Followers in leadership theory: Fiction, fantasy and illusion. <i>Leadership</i> , 14 (1), 3–24.	20 sider
20	Leidener, R. (1993) Kap. 2. How can work on people be routinized i bogen Fast Food Fast Talk. University of California Press (p 24 – 43)	19 sider
21	Callum, C. (2020) Kap. 3. The system of Control i bogen Riding for Deliveroo. Cambridge: Polity Press (p. 41 – 72)	31 sider
22	Healey, M. (2020) Kap 4. Alienation and work: ICT professionals I bogen Marx and Digital Machines: Alienation, Technology, Capitalism. London: University of Westminster Press. (p. 39 – 57)	18 sider
23	Martha Crowley, Daniel Tope, Lindsey Joyce Chamberlain and Randy Hodson: Neo-Taylorism at Work: Occupational Change in the Post-Fordist Era <i>Social Problems</i> Vol. 57, No. 3 (August 2010), pp. 421-447	26 sider
Tema: Indflydelsesøgning, arbejdsgrupper og gruppeorganisering		

24	Strauss, G. (1998). An Overview. I: Heller et al Organizational participation. Oxford University Press	30 sider
25	Hvid, H. et al (2020) Kap. 1 og 2 i bogen Demokratisering af arbejdet. Aarhus: Frydenlund (p 15 – 44)	29 sider
26	Mckendall, M. (1993) The Tyranny of Change: Organizational Development Revisited. Journal of Business Ethics, Vol. 12, No. 2 (Feb., 1993), pp. 93-104	11 sider
27	Hackman, R. J. (1990): "Conclusion: Creating More Effective Work Groups in Organizations". I: Hackman (edit.): Groups that work (and those that don't). Jossey-bass Publ.	25 sider
28	Morgen, H. & Thomas, K. (1997): "A psychodynamic perspective on group processes". I: Wetherell, M (ed.): Identities, Groups and Social Issues. Sage. (p.70 - 85 og 94 - 110	31 sider
29	Barker, J.R. (1993). Tightening the iron Cage: Concertive Control inn Self-Managing Teams. Administrative Science Quarterly, 38	29 sider
30	Pedersen & Borchmann (2016): Om forbundenheders velsignelser og forbandelser – et studie af de intrapsyiske konflikter, som teamorganisering kan påføre os. Tidsskrift for Arbejdsliv 2016/3	22 sider
	Tema: Arbejdsmiljø, belastninger, stress og udbrændthed	
31	Salye, H. (1999). Stress; the general adaptation syndrome and dissonances of adaptation. I: Clark; Chandler & Barry. Organisation and identities. Int. Thomson business Press.	2 sider
32	Lazarus, R. S. & Folkman, Susan (1987) Transactional Theory and Research on emotions and coping. European Journal of Personality, Vol. 1 p.	26 sider
33	Hobfoll, S.E. (1989). Conservation of Resources. A New Attempt at Conceptualizing Stress. American Psychologist, vol. 44, no 3	11 sider
34	Juster, R. P., McEwen, B. S., & Lupien, S. J. (2010). Allostatic load biomarkers of chronic stress and impact on health and cognition. Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 35(1), 2-16.	13 sider
35	Schwabe, L., Joëls, M., Roozendaal, B., Wolf, O. T., & Oitzl, M. S. (2012). Stress effects on memory: an update and integration. Neuroscience & Biobehavioral Reviews, 36(7), 1740-1749.	8 sider
36	Oosterholt, B. G., der Linden, D. V., Maes, J. H., Verhaak, M. J., & Kompier, M. A. (2012). Burned out cognition-cognitive functioning of	9 sider

	burnout patients before and after a period with psychological treatment. Scandinavian journal of work, environment & health, 38(4).	
37	Karasek (1979). Jobdemand, decision latitude, and mental strain: Implications for job redesign. Administrative Science Quarterly. Vol. 24, no. 2.	20 sider
38	Aronsson, G. (1991). Dimensions of Control as Related to Work organization, stress, and Health. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. The psychosocial Work Environment. Baywood Publ.	9 sider
39	Johnson, V.J. (1991). Collective Control: Strategies for Survival in the Workplace. I: Johnson, J.V. & Johansson, G. The psychosocial Work Environment. Baywood Publ.	11 sider
40	Baldursson, E. B., Pedersen, B. T., & Carlsen, P. (2013). Brikker til en evolutionær neuro-social teori om stress. Psyke & Logos.	18 sider
41	Baldursson, E. B. (2012). Social smerte i det moderne arbejdsliv ud fra et arbejdspsykologisk perspektiv. Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund, 9(16). 33-62	23 sider
Tema: Intervention		
42	Pedersen, B (2014) Defensive organisatoriske værnemekanismer - Forførelse, traumatisering og stresssammenbrud. I: Klinisk socialpsykologi: Casestudier fra en arbejdspsykologisk behandlingspraksis. red. / Bendt Torpegaard Pedersen. 1. udg. Aalborg Universitetsforlag, 2014. s. 93-114.	21 sider
43	Stranne & Ramian. (2000) Organisationsudvikling. I (red. Eggert Petersen og Knud-Erik Sabroe) Arbejdspsykologi : arbejde, arbejdsmiljø og arbejdsorganisation. Munksgaard.	15 sider
44	Krogager, P. (1998). Konsulentarbejdet I komplekse omstillingsprocesser. Kapitel 6 – 9. Aarhus: Systime	25 sider
45	Roskam, E. (2017) kap. 12 using Participatory Action Research Methodology to Improve Worker Health I bogen Unhealthy Work. London: Routledge (p. 211- 228)	17 sider
Tema: Mobning og krænkelseroplevelser		
46	Einarsen, S., Hoel, H., Zapf, D., & Cooper, C. L. (2011). The concept of bullying and harassment at work: The European tradition. In S. Einarsen, H. Hoel, D. Zapf, & C. L. Cooper (Eds.), <i>Bullying and</i>	38 sider

	<i>harassment in the workplace. Developments in theory, research, and practice.</i> (2nd ed.) Boca Raton: CRC Press., 3-40	
47	Samnani, A.-K., & Singh, P. (2012). 20 Years of workplace bullying research: A review of the antecedents and consequences of bullying in the workplace. <i>Aggression and Violent Behavior, 17</i> (6), 581-589.	9 sider
48	Mulder, R., Pouwelse, M., Lodewijkx, H., & Bolman, C. (2014). Workplace mobbing and bystanders' helping behaviour towards victims: The role of gender, perceived responsibility and anticipated stigma by association. <i>International Journal of Psychology, 49</i> , 304-312. doi: 10.1002/ijop.12018	9 sider
49	Nielsen, M. B., Glasø, L., & Einarsen, S. (2017). Exposure to workplace harassment and the Five Factor Model of personality: A meta-analysis. <i>Personality and Individual Differences, 104</i> , 195-206	12 sider
50	Borchmann, T & B.T. Pedersen (2020) Employee representations of customer harassment and its causes in self-reported tales – enlightening spotlights on dark matters? <i>Communication & Language at Work - CLAW, 7</i> (1), 86-99	12 sider
I alt 1042 sider		

Klinisk psykologi

Modultitel dansk: Klinisk psykologi

Modultitel engelsk: Clinical Psychology

ECTS: 10

Placering

5. Semester

Modulansvarlig

Majse Lind (mlind@ikp.aau.dk)

Mette Thuesen (thuesen@ikp.aau.dk)

Undervisere

Malene Klindt Bohni (kontakt@maleneklindtbohni.dk)

Camilla Chelina Dybdal (camillacd@ikp..aau.dk)

Mette Kold (mkoj@ikp.aau.dk)

Gry Kjærdsdam Telléus (gdkd@ikp.aau.dk)

Mette Thuesen (thuesen@ikp..aau.dk)

Majse Lind (mlind@ikp.aau.dk)

Alfred Sköld (alfred@ikp.aau.dk)

Cecilie Thøgersen (ceciliemst@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

Kursusmodulet består af 36 timer forelæsning og 8 timers seminar undervisning

Antal seminarhold: 5 v/ Mette Thuesen (thuesen@ikp.aau.dk)

Type og sprog

Studiefagsmodul (dansk)

Modulet omfatter centrale teorier og forskningsresultater inden for den kliniske psykologi, herunder teorier om psykiske lidelser og problemer fremkaldt af livskriser samt teorier om egentlige psykopatologiske tilstande.

Læringsmål

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af:

- centrale psykiske/psykiatriske lidelser og problemer på et psykologibaseret grundlag, samt forskelle og ligheder mellem centrale psykologiske teorier indenfor dette område
- psykologiske klassifikationssystemer og perspektiver på de psykiske forstyrrelses ætiologi og patogenese
- personligheds-, udviklings-, kognitions- og socialpsykologiske aspekter ved dannelse af psykiske forstyrrelser
- centrale teorier og empiri indenfor klinisk psykologi med henblik på at kunne reflektere over disse i konkrete afgrænsede sammenhænge

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i:

- at identificere psykologiske aspekter af psykiatriske lidelser og
- at anvende psykologiske perspektiver på psykiatriske lidelsers og psykiske lidelsers klassifikation, ætiologi og patogenese
- at anvende teori og empiri på udvalgte områder indenfor klinisk psykologi til at begrunde og vælge mellem centrale tilgange til relevante problemstillinger
- at formidle klinisk-psykologisk indsigt i faglige sammenhænge

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til:

- at håndtere ovenstående viden og kompetencer i konkrete, afgrænsede sammenhænge
- at kunne identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Faget Klinisk Psykologi har tematisk fællesskab med Psykiatri (6. semester), i og med, at begge fag bl.a. omhandler forståelse af mennesker med psykiske lidelser. Klinisk Psykologi fokuserer i højere grad på den psykologiske og sociale dynamik bag udviklingen af psykiske problemer, hvor emner som kontakt mellem behandler og klient/patient, virksomme elementer i forskellige former for psykoterapi, de fænomenologiske aspekter af psykisk lidelse og betydningen af den kontekst, som behandlingen foregår i.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
18 forelæsninger à 2 timer	36
Evalueringer	1
4 seminargange à 2 timer	8
Læsning og forberedelse	200
Eksamen	24
Kollektiv feedback på eksamenen	1

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 18

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer: 8

Antal seminarhold: 5

Deltagere

studerende på 5. semester samlæst med sidefagsstuderende

Deltagerforudsætninger

Ingen specielle

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Forelæser
1	2x45 min.	Introduktion til klinisk psykologi.	Mette Thuesen
2	2x45 min.	At være klinisk psykolog, den professionelle rolle og at møde klienten	Mette Thuesen
3	2x45 min	Klinisk børnepsykologi/ 1	Camilla Chelina Dybdal
4	2x45 min.	Klinisk børnepsykologi/ 2	Camilla Chelina Dybdal
5	2x45 min.	Tilknytningsteori og relationelle mønstre	Mette Thuesen
6	2x45 min	Objektrelationsteori, konflikt- og deficitpatologier	Mette Thuesen
7	2x45 min	Objektrelationsteori fortsat og det kliniske interview: undersøgelse af psykopatologi.	Mette Thuesen
8	2 x 45	Narrativ identitetsteori og psykopatologi	Majse Lind
9	2 x 45	Narrativ identitetsteori fortsat, psykoterapi og psykopatologi	Majse Lind
10	2x45 min.	Kognitiv adfærdsterapi / 1	Malene Klindt Bohni
11	2x45 min.	Kognitiv adfærdsterapi / 2	Malene Klindt Bohni
12	2x45 min.	Personlighedsforstyrrelser: den forstyrrede personlighed	Majse Lind
13	2x45 min	Personlighedsforstyrrelser: Underliggende vanskeligheder og behandling	Majse Lind
14	2x45 min	Sorg og reaktioner på tab og traumer / 1	Alfred Sköld
15	2x45 min.	Sorg og reaktioner på tab og traumer / 2	Cecilie Thøgersen

16	2x45 min.	Psykologisk forståelse og behandling af den depressive lidelse	Gry Kjærdsdam Telléus
17	2x45 min	Psykologisk forståelse af psykose	Mette Thuesen
18	2x45 min.	Familieterapi: Systemiske, narrative, og mentaliserende perspektiver	Majse Lind
19	2x45 min	Spørgetime, eksamensforberedelse samt slutevaluering	Majse Lind
20	1x45 min	Kollektiv feedback på eksamensopgave	Majse Lind

Eksamen

En individuel intern skriftlig prøve i Klinisk psykologi (Clinical Psychology).

Prøven er en bunden 72 timers opgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 1000 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Der gives kollektiv feedback på eksamen.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til klinisk psykologi.

2 timer v/ Mette Thuesen

Forelæsningen giver en introduktion til klinisk psykologi – fagets genstandsområde og historie. Desuden vil nogle basale begreber og forskellige grundlæggende teorier om patologi og forandring introduceres.

Litteratur:

- Lake, N. & Whittington, A. (2021) The art and science of psychological practice. Kap.2 i Clinical psychology. Davey, G., Lake, N. & Whittington, A. (Eds.). Third edition. (17 sider). *Vær opmærksom på, at enkelte faktuelle oplysninger givet i denne tekst omkring uddannelse og praksis er anderledes i Danmark end i England.
- Poulsen, S, Lau, M. & Simonsen, S. (2015). Forskning i psykoterapi. I Alberdi, F., Rosenbaum, B. & Sørensen, P. (red.) Moderne psykoterapi: Teori og metoder, pp. 543-581. København: Hans Reitzel. (35 sider)
- Boyle, M. (2011). Making the world go away, and how psychology and psychiatry benefit. I M. Rapley, J. Dillon, & J. Moncrieff (Eds.), De-medicalizing misery. Psychiatry, psychology, and the human condition, Basingstoke: Palgrave MacMillan, pp. 27-43. (15 sider)

2. Forelæsning: At være klinisk psykolog; den professionelle rolle og at møde klienten

2 timer v/ Mette Thuesen

Forelæsningen omhandler, hvordan den kliniske psykolog forholder sig til sin professionelle rolle og hvordan han/hun skaber en god kontakt med klienten. Udfordringer og faldgruber i arbejdet diskuteres f.eks.: Hvad er fælles og hvad er unikt for den enkelte klient? Hvor går grænsen mellem privat og personlig? Hvad vil det sige at være empatisk?

Litteratur:

- Fog, J. (1998). Saglig medmenneskelighed. Grundforhold i psykoterapien. Hans Reitzels forlag. Kapitel 3 og 4. S.53-90. (38 sider)
- Bidell, M. P. (2014) Are multicultural courses addressing disparities? Exploring multicultural and affirmative lesbian, gay, and bisexual competencies of counseling and psychology students. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 42(3), 132-146) (13 sider)

Supplerende litteratur:

- Casement, P. (1985/1991) Learning from the Patient. The Guilford Press. Kapitel 1. (s.6-28) (23 sider) eller Casement, P. (1987) Lyt til patienten. Hans Reitzels forlag. (s. 11-36.)

3. Forelæsning: Klinisk børnepsykologi – introduktion til feltet.

Undersøgelse/vurdering

2 timer v/ Camilla Chelina Dybdal

Forelæsningen giver en introduktion til den kliniske børnepsykologi hvor grundlæggende teorier og arbejdsområder præsenteres. Særlig vil fokus være på undersøgelses/vurderingsarbejdet.

Overvejelser over områdets særlige karakteristika, herunder fokus på samspillet med barnets forældre/omgivelser samt etiske og juridiske aspekter belyses og der inddrages eksempler fra klinisk praksis.

Litteratur:

- Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – En grundbog om teorier og arbejdsmetoder. (Kapitel 1: Psykodynamiske udviklingsteorier og forståelse af psykopatologi i barnealderen. København: Hans Reitzel (17 sider)
- Heede, T. (2010): Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv. DK: Akademisk Forlag. pp. 19-38 & pp. 110-121 (30 sider)
- Mortensen, K. V. (2001). "Forældrearbejde i børneterapi – partnerskab eller terapi?", pp. 57-72. In *Matrix*, 18(1-2).(16 sider)

Supplerende litteratur:

- Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood, Revised (DC:0-3R) (2005). Washington DC: ZERO TO THREE PRESS. S. 10-66.
- Mortensen, K.V. (2006). Fra neuroser til relationsforstyrrelser. Kbh.: Gyldendal. S. 351-385.
- PDM Task Force (2006). Psychodynamic Diagnostic Manual. Silver Spring: Alliance of Psychodynamic Organizations. S. 175-195

4. Forelæsning: Klinisk børnepsykologi – behandling/intervention

2 timer v/ Camilla Chelina Dybdal

Forelæsningen tager udgangspunkt i et fokus på psykodynamisk psykoterapi med børn og unge. Herunder særligt fokus på legeterapi som behandlingsmetode. Der inddrages eksempler fra klinisk praksis.

Litteratur:

- Caccia, O. (1984). "Container and contained: Analysis of two ten year old boys". *Journal of Child Psychotherapy*, vol. 10. Pp. 57-69 (13 sider)
- Dybdal, C. C. P. (2016) Afslutningstemaer i psykoterapi – fra barnets og terapeutens perspektiv. In Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – Et område i udvikling (Kapitel 9) pp. 179-195. København: Hans Reitzel (17 sider)
- Heede, T. (2010): Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv. DK: Akademisk Forlag. pp. 127-144 (17 sider)
- Mielcke, Jytte (2008): Børneklinsk undersøgelse og behandling – med fokus på legen som projektiv metode. *Pædagogisk psykologisk tidsskrift*. Forlaget skolepsykologi, 45. Nr. 1-2, 2008 pp. 53-65 (13 sider)

Supplerende litteratur:

- Alvarez, A. (1983). "Problems in the use of the counter transference: Getting it across", pp. 63-81. In: P.S. Barrows: "Key Papers from the *Journal of Child Psychotherapy*". Hove and New York: Brunner-Routledge.
- Danielson, Allis (1986): Building your own world (Att Bygga sin värld). Handbok i Erikametoden. Stockholm: Psykologiförlaget
- Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – En grundbog om teorier og arbejdsmetoder (Bind 1). København: Hans Reitzel

- Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – Et område i udvikling. København (Bind 2). København: Hans Reitzel
- Guerney, L & Ryan, V (2013): Group Filial Therapy: The Complete Guide to Teaching Parents to Play Therapeutically with their Children
- Midgley, N & Kennedy, E (2011): Psychodynamic psychotherapy for children and adolescents: a critical review of the evidence base, *Journal of Child Psychotherapy*, 37 (3), 232-260.
- Winnicott, D. W. (1990): Leg og virkelighed (Play and reality). København: Hans Reitzels Forlag

5. Forelæsning: Tilknytningsteori og relationelle mønstre hos voksne

2 timer v/ Mette Thuesen

Individets tidlige tilknytningserfaringer har livslang betydning for dets senere relationer til andre og for dets evne til affektregulering. Forelæsningen vil fokusere på udviklingen af tilknytningsteorien og vil fremhæve eksempler på teoriens anvendelighed i klinisk praksis.

Litteratur:

- Bowlby, J. (1988/2003) Omsorg for Børn. (Kapitel 1 s. 9-28) i Bowlby, J. (1988/2003) En sikker base. Tilknytningsteoriens kliniske anvendelser. Det Lille Forlag (19 sider)
- Fonagy, P. (2006) Introduktion til tilknytningsteorien (pp. 13-28) In Fonagy, P. Tilknytningsteori og Psykoanalyse. Akademisk Forlag (13 sider).
- Broberg, A., Mothander, P. R., Granqvist, P., Ivarsson, T. (2010) Tilknytningsteori og psykoterapi (kapitel 10 s. 270-307) i Broberg, A., Mothander, P. R., Granqvist, P., Ivarsson, T. (2010) Tilknytning i Praksis. Tilknytningsteoriens anvendelse i forskning og klinisk praksis. Hans Reitzels Forlag (32 sider)
- Henderson, A. J. Z., Bartholomew, K., Trinke, S. J., & Kwong, M. J. (2005). When loving means hurting: An exploration of attachment and intimate abuse in a community sample. *Journal of Family Violence*, 20(4), 219-230. doi:<http://dx.doi.org/10.1007/s10896-005-5985-y> (10 sider)

Supplerende litteratur:

- Fonagy, P. (2006). Vigtige resultater i tilknytningsforskningen (pp 28-55). In Fonagy, P. Tilknytningsteori og Psykoanalyse. Akademisk Forlag.

6. Forelæsning: Objektrelationsteori, konflikt- og deficitpatologier

2 timer v/ Mette Thuesen

Forelæsningen vil omfatte en introduktion af den gruppe af objektrelationsteorier, der kaldes "den uafhængige skole". Grundlæggende begreber vil blive introduceret såsom selv, objekt og objektrelation i et udviklingsmæssigt perspektiv og vil blive set i sammenhæng med Killingmos skelnen mellem konflikt- og deficitpatologi.

Litteratur:

- Lemma, A. (2003). Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy, Psychoanalysis in the Twenty-First Century. p.1-14 i Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. Chichester, England: Wiley. (14 sider)

- Killingmo, B. (1984). Conflict and Deficit. Implications for technique. *International J. of PsychoAnal.*, vol. 70, nr. 65, s. 65-79 (14 sider).
- Fonagy, P. & Target, M. (2003). Psychoanalytic Theories. Perspectives from Developmental Psychopathology, kap. 7, s. 137-165 (28 sider)
- Winnicott, D.W. (1960). Ego distortion in terms of true and false self. In: The maturational processes and the facilitating environment (1865/1996) (pp. 140- 152). International Universities Press, Inc. (12 sider)

7. Forelæsning: Objektrelationsteori fortsat, og det kliniske interview: undersøgelse af psykopatologi

2 timer v/ Mette Thuesen

I denne tradition ses psykiske lidelser over en bred kam som udspringende af forstyrrelser i personligheden, og behandling tilrettelægges efter niveau af forstyrrelse. Vi vil se på eksempler på, hvad man spørger patienten om for at få et indtryk af niveau af fleksibilitet og forstyrrelser i personligheden.

Litteratur:

- Clarkin, J.F., Caligor, E., Stern, B, & Kernberg, O.F. (2021). MANUAL FOR THE STRUCTURED INTERVIEW OF PERSONALITY ORGANIZATION-REVISED (STIPO-R) Kan findes på: <https://www.borderlinedisorders.com/structured-interview-of-personality-organization.php> (læs pp.1-6) (6 sider)

Supplerende litteratur:

- Clarkin, J.F., Caligor, E., Stern, B, & Kernberg, O.F. (2007). STRUCTURED INTERVIEW OF PERSONALITY ORGANIZATION (STIPO) Kan findes på: <https://www.borderlinedisorders.com/structured-interview-of-personality-organization.php>

8. Forelæsning: Narrativ identitetsteori og psykopatologi

2 timer v/ Majse Lind

I denne forelæsning vil rette fokus på teori og forskning indenfor den narrative identitet, og hvordan den narrative identitet er særegen hos mennesker med svær psykopatologi

Litteratur:

- Holm, T., Thomsen, D. K., & Bliksted, V. (2016). Life story chapters and narrative self-continuity in patients with schizophrenia. *Consciousness and cognition*, 45, 60-74. 14 sider.
- Lind, M., Sharp, C., & Dunlop, W. L. (2022). Why, how, and when to integrate narrative identity within dimensional approaches to personality disorders. *Journal of Personality Disorders*, 36(4), 377-398. 21 sider
- McAdams, D. P. (2020). Psychopathology and the self: Human actors, agents, and authors. *Journal of personality*, 88(1), 146-155. 9 sider.

9 Forelæsning: Narrativ identitet, psykoterapi og psykopatologi

2 timer v/ Majse Lind

I denne forelæsning vil vi fortsat koncentrere os om betydningen af den særegne/forstyrrede narrative identitet ifm psykopatologi, og hvorledes man direkte/indirekte kan arbejde med den i psykoterapi.

Litteratur:

- Adler, J. M. (2012). Living into the story: Agency and coherence in a longitudinal study of narrative identity development and mental health over the course of psychotherapy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(2), 367–389. <https://doi.org/10.1037/a0025289> 22 sider.
- Lind, M., Jørgensen, C. R., Heinskou, T., Simonsen, S., Bøye, R., & Thomsen, D. K. (2019). Patients with borderline personality disorder show increased agency in life stories after 12 months of psychotherapy. *Psychotherapy*, 56(2), 274-284. 10 sider.
- Thomsen, D. K., Holm, T., Jensen, R., Lind, M., & Pedersen, A. M. (2023). *Storying mental illness and personal recovery*. Cambridge University Press. (Chapter 15, pp: 198-229), 31 sider.

10. Forelæsning: Kognitiv adfærdsterapi / 1

2 timer v/ Malene Klindt Bohni

Forelæsningen giver en introduktion til kognitiv adfærdsterapi, herunder grundlæggende model og metoder. Betydningen af tanker og adfærd i udviklingen og vedligeholdelsen af psykopatologi gennemgås, med særligt fokus på depression.

Litteratur:

- Beck, J.S. (2023). Kognitiv adfærdsterapi - grundlag og perspektiver. 3. udgave. Kap. 1, s. 19-34: Introduktion til kognitiv adfærdsterapi og kap. 3, s. 45-76: Kognitiv konceptualisering. Akademisk Forlag
- Gautam, M., Tripathi, A., Deshmukh, D. & Gaur, M. Cognitive behavioral therapy for depression. *Indian Journal of Psychiatry*, 2020; 62, s. 223-229

Supplerende litteratur:

- Arendt, M. & Rosenberg, N.K. (red), (2021). Kognitiv adfærdsterapi på tværs - transdiagnostiske problemer og metoder. Hans Reitzels Forlag
- Straarup, K.N. (2012). Kognitiv adfærdsterapi ved affektive lidelser. I: Arendt M. & Rosenberg, N.K. (red.). Kognitiv terapi - nyeste udvikling, s. 116-150

11. Forelæsning: Kognitiv adfærdsterapi / 2

2 timer v/ Malene Klindt Bohni

I forelæsningen vil der være fokus på den kognitive adfærdsterapeutiske forståelse af udviklingen og vedligeholdelsen af angstlidelser, med særligt fokus på OCD. Desuden introduceres den kognitive adfærdsterapeutiske behandlingstilgang til OCD.

Litteratur:

- Nissen, J.B. & Buttenschøn, H.N. (2014). Ætiologiske faktorer ved OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere, s. 86-106. Hans Reitzels Forlag
- Jónsson, H. (2014). Kognitiv adfærdsmode for OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere, s. 146-161. Hans Reitzels Forlag

Supplerende litteratur:

- Bohni, M.K., Jónsson, H. & Rosenberg, N.K. (2014). Kognitiv adfærdsterapi ved OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere, s. 161-242. Hans Reitzels Forlag

12. Forelæsning: Personlighedsforstyrrelser: den forstyrrede personlighed

2 timer v/ Majse Lind

Ved denne forelæsning vil vi gennemgå, hvad det vil sige at have en personlighedsforstyrrelse, og hvordan den afvigende personlighed kommer til udtryk hos individet selv og dets omgivelser. Vi vil diskutere, hvordan og hvorfor personlighedsforstyrrelsen opstår med afsæt i et komplekst samspil af arv-miljø faktorer. Vi vil berøre den kommende dimensionelle forståelse af personlighedspatologi, hvor omdrejningspunktet netop er vanskeligheder ved selvforståelsen og anden-forståelsen.

Litteratur:

- Bach, B., & First, M. B. (2018). Application of the ICD-11 classification of personality disorders. *BMC Psychiatry*, 18, Article 351. 14 sider
- Nolen-Hoeksema, S. (2019). *Abnormal psychology*, packaged with Connect access cards (8. udgave). McGraw-Hill Education. OBS specialudgave ISBN 9781447021261 - Kapitel 9: Personality Disorders (s. 242-273).

13. Forelæsning: Personlighedsforstyrrelser: Underliggende vanskeligheder og behandling

2 timer v/ Majse Lind

I denne forelæsning vil vi se nærmere på centrale, underliggende psykologiske problematikker, der gør sig gældende hos mennesker med personlighedsopatologi. Vi vil koncentrere os særligt om mentaliseringsbaseret teori og terapi samt affektreguleringen og dialektisk adfærdsterapi.

Litteratur:

- Bartholomew, K., Kwong, M. J., & Hart, S. D. (2001). Attachment. In W. J. Livesley (Ed.), *Handbook of personality disorders: Theory, research, and treatment* (pp. 196–230). The Guilford Press.
- Bo, S., Kongerslev, M., Larsen, K., & Bateman, A. (2017). Mentaliseringsbaseret behandling af borderline personlighedsforstyrrelse. In *Personlighed og personlighedsforstyrrelser: En grundbog* (pp. 435-472). Hans Reitzels Forlag. NB! Kan hentes her: https://www.researchgate.net/profile/Mickey-Toftkjaer-Kongerslev/publication/309620021_Mentaliseringsbaseret_behandling_af_borderline_personlighedsforstyrrelse/links/5955f9f5a6fdcc2569d98300/Mentaliseringsbaseret-behandling-af-borderline-personlighedsforstyrrelse.pdf
- Neacsiu, A. D., Zerubavel, N., Nylocks, K. M. & Linehan, M. M. (2021). Borderline personality disorder. I: D. H. Barlow (Red.), *Clinical handbook of psychological disorders: A step-by-step treatment manual* (6. udgave, kapitel 10, s. 381-434). Guilford Press. [97 NS]

14. Forelæsning: Sorg og reaktioner på tab og traumer 1

2 timer v/ Alfred Sköld

Forelæsningen giver en introduktion til psykologiske forståelser af sorg og krise, med særlig fokus på fremkomsten af psykiatriske diagnoser for tab- og traumereaktioner (kompliceret/forlænget sorg, PTSD). Der vil endvidere være fokus på forskningen i ætiologi, prognoser og behandlingsformer

Litteratur:

- Guldin, Mai-Britt (2014). Kapitel 4: Psykotraumatologi og diagnostisk kategorisering af sorg, Kapitel 5: Den behandlingskrævende sorg. I: *Tab og Sorg. En grundbog for professionelle*. København: Hans Reitzel. [40 sider]
- Kofod, E. H. (2021). Sorg i historisk perspektiv: Optegning af teorilandskabet i dets historiske udvikling. I Petersen, A. & Brinkmann, S. (red.), *Menneskets sorg: Om et vilkår i forandring*. Aarhus: Klim. [20 sider]
- Wakefield, Jerome C. & Horwitz, Allan V. (2010). Chapter 2: Normal reactions to adversity or symptoms of disorder? In: Gerald M. Rosen & B. Christopher Frueh (Eds.). *Clinician's Guide to Posttraumatic Stress Disorder*. New Jersey: John Wiley & Sons. [17 sider]
- Walter, T. (2006). What is complicated grief? A social constructionist answer. *Omega: The Journal of Death and Dying*, 52 (1). pp. 71-79. [9 sider]
- White, Michael (2006). Hilse på igen: om at indlemme den tabte relation i sorgarbejdet (s. 65-81). (Uddrag fra Kapitel 3: Genmedlemsgørelse). I: *Narrativ praksis*. København: Hans Reitzel. [17 sider]

Supplerende Litteratur:

- Granek, Leeat (2013) Disciplinary Wounds: Has Grief Become the Identified Patient for a Field Gone Awry? *Journal of Loss and Trauma*, 18:3, 275-288. [14 sider]

- Holmgren, Anette (2010). Alle kan tale om traumer. I: Anette Holmgren (Red.). *Fra terapi til pædagogik*. København: Hans Reitzel. [25 sider].
- Van der Kolk, B. A. (2000) Posttraumatic Stress Disorder and The Nature of Trauma. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 2(1): 7-22 [16 sider]
- Wakefield, Jerome C. (2013). Is complicated/prolonged grief a disorder? Why the proposal to add a category of complicated grief disorder to the DSM-5 is conceptually and empirically unsound. In: Margaret Stroebe, Henk Schut & Jan van den Bout (Eds.). *Complicated grief: Scientific foundation for health care professionals*. pp. 99-114. London: Routledge. [16 sider]

15. Forelæsning: Tab, traumer og traumeinformede perspektiver på psykisk lidelse 2

2 timer v/ Cecilie Thøgersen

Forelæsningen giver en introduktion til psykologiske forståelser af sorg og krise, med særlig fokus på fremkomsten af psykiatriske diagnoser for tab- og traumereaktioner (kompliceret/forlænget sorg, PTSD). Dertil introducerer forelæsningen The Power Threat Meaning Framework som et bud på et alternativ til diagnostiske og biomedicinske sygdomsmodeller til forståelse af psykiske lidelser.

Litteratur:

- Johnstone, L., & Boyle, M. (2018). The Power Threat Meaning Framework: An Alternative Nondiagnostic Conceptual System. *Journal of Humanistic Psychology*. <https://doi.org/10.1177/0022167818793289> (tilgængelig via AUB: <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/0022167818793289>) [18 sider]
- Read, J. & Harper, D. J. (2020): The Power Threat Meaning Framework: Addressing Adversity, Challenging Prejudice and Stigma, and Transforming Services, *Journal of Constructivist Psychology*, DOI: 10.1080/10720537.2020.1773356 [15 sider]

Supplerende læsning:

- Due, Henning (2018). Diagnoseoprøret ulmer. *Magasinet P*, 6(18), 10-18. <https://infolink2020.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/19062.pdf>
- Granek, Leeat (2013) Disciplinary Wounds: Has Grief Become the Identified Patient for a Field Gone Awry? *Journal of Loss and Trauma*, 18:3, 275-288. [14 sider]
- Holmgren, Anette (2010). Alle kan tale om traumer. I: Anette Holmgren (Red.). *Fra terapi til pædagogik*. København: Hans Reitzel. [25 sider].
- Van der Kolk, B. A. (2000) Posttraumatic Stress Disorder and The Nature of Trauma. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 2(1): 7-22 [16 sider]
- Wakefield, Jerome C. (2013). Is complicated/prolonged grief a disorder? Why the proposal to add a category of complicated grief disorder to the DSM-5 is conceptually and empirically unsound. In: Margaret Stroebe, Henk Schut & Jan van den Bout (Eds.). *Complicated grief: Scientific foundation for health care professionals*. pp. 99-114. London: Routledge. [16 sider]
- White, Michael (2006). Hilse på igen: om at indlemme den tabte relation i sorgarbejdet (s. 65-81). (Uddrag fra Kapitel 3: Genmedlemsgørelse). I: *Narrativ praksis*. København: Hans Reitzel. [17 sider]

16. forelæsning: Psykologisk forståelse og behandling af den depressive lidelse 2 timer v/ Gry Kjærdsdam Telléus

Ved forelæsningen vil de affektive sindslidelser (såvel unipolar som bipolar) blive gennemgået med særlig vægt på depression. Der vil ved forelæsningen vil der være fokus på diagnostik, epidemiologi og ætiologi, udredning og behandling.

Litteratur:

- Jürgen Barth, Thomas Munder, Heike Gerger, Eveline Nüesch, Sven Trelle, Hansjörg Znoj, Peter Jüni and Pim Cuijpers. 2016. Comparative Efficacy of Seven Psychotherapeutic Interventions for Patients with Depression: A Network Meta-Analysis. PLoS Medicine. <https://doi.org/10.1176/appi.focus.140201> (12 sider)
- Cuijpers P, Quero S, Noma H, Ciharova M, Miguel C, Karyotaki E, Cipriani A, Cristea IA, Furukawa TA. Psychotherapies for depression: a network meta-analysis covering efficacy, acceptability and long-term outcomes of all main treatment types.
- World Psychiatry. 2021 Jun;20(2):283-293. doi: 10.1002/wps.20860.PMID: 34002502 (13 sider)

Supplerende litteratur:

- National klinisk retningslinje for non-farmakologisk behandling af unipolar depression (publiceret 2016) (Kan skimmes). Findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside for NKR på adressen: <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~~/media/0216564BB8AA4D40B7DBAF21E9ACF403.ashx>
- WHO ICD-10, Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser – klassifikation og diagnostiske kriterier. F30-39 (16 sider)
- Depressive Disorders, 155-188, Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (DSM-5), 2013, American Psychiatric Association.
- Power, M (Editor), The Wiley Blackwell Handbook of Mood Disorders, 2nd Edition, ISBN: 978-1-119-97892-3, August 2013, Wiley-Blackwell

17. Forelæsning: Psykologisk forståelse af psykose 2 timer v/ Mette Thuesen

Hvad vil det sige at blive psykotisk og hvordan opleves det- og hvordan kan det forstås psykologisk? Psykosen ses ofte som et sammenbrud af normale bevidsthedsfunktioner, hvilket kan udløses af biologiske, psykologiske og sociale faktorer. Betydningen af personlighedsudvikling og traumer for udviklingen af psykose behandles.

Pensum litteratur:

- Harder, S. & Rosenbaum, B. (2015). Contemporary Psychodynamic Approaches to Psychosis. In P. Luyten, L. Mayes, P Fonagy, M. Target & S. J. Blatt, (Eds), Handbook of Contemporary Psychodynamic Approaches to Psychopathology, pp. 259-287. New York, NY: The Guilford Press. (27 sider)

Supplerende litteratur:

- Rosenbaum, B. (2015), Psychodynamic Psychotherapy for Persons in States of Psychosis: Some Research Perspectives. *British Journal of Psychotherapy*, 31: 476-491.
- Weijers, J., ten Kate, C., Eurelings-Bontekoe, E., Viechtbauer, W., Rampaart, R., Bateman, A., & Selten, J. P. (2016). Mentalization-based treatment for psychotic disorder: protocol of a randomized controlled trial. *BMC Psychiatry*, 16(1), 1-10. (13 sider)

18. Forelæsning: Familierapi: Systemiske, narrative, og mentaliserende perspektiver

2 timer v/ Majse Lind

Ved denne forelæsning vil vi gennemgå og diskutere, hvordan par,- og familiedynamikker og problematikker kan forstås og behandles ud fra systemiske, narrative og mentaliserende tilgange.

Litteratur:

- Asen, E., & Fonagy, P. (2021). Integrating systemic and mentalizing approaches. In Asen, E., & Fonagy, P (Ed.). *Mentalization-based treatment with families* (pp. 1-20). Guilford Publications.
- Bevington, D., Fuggle, P., Fonagy, P., Target, M., & Asen, E. (2013). Innovations in practice: Adolescent mentalization-based integrative therapy (AMBIT)—A new integrated approach to working with the most hard to reach adolescents with severe complex mental health needs. *Child and Adolescent Mental Health*, 18(1), 46-51.
- Freedman, J., & Combs, G. (2002). Narrative couple therapy. In Freedman, J., & Combs, G (Ed.). *Narrative therapy with couples... and a whole lot more!: A Collection of Papers, Essays and Exercises* (pp. 11- 41). Dulwich Centre Publications. NB! Kapitel 2 er sat på hvoraf case illustrationen er frivillig læsning. Kap kan hentes her: [https://dulwichcentre.com.au/wp-content/uploads/2020/01/Narrative couple therapy Jill Freedman Gene Combs.pdf](https://dulwichcentre.com.au/wp-content/uploads/2020/01/Narrative%20couple%20therapy%20Jill%20Freedman%20Gene%20Combs.pdf)

19. Forelæsning: Spørgetime og afsluttende evaluering

2 timer v/ Majse Lind

Dette afsluttende møde vil forme sig som en spørgetime, hvor uafklarede temaer kan gennemgås. Vi vil desuden lave en evaluering af kursusforløbet samt en kort introduktion til eksamensformen (anvendelse af case)

Pensumlitteratur - i alt 1.010 sider:

- Asen, E., & Fonagy, P. (2021). Integrating systemic and mentalizing approaches. In Asen, E., & Fonagy, P. (Ed.). *Mentalization-based treatment with families* (pp. 1-20). Guilford Publications, 20 pp
- Adler, J. M. (2012). Living into the story: Agency and coherence in a longitudinal study of narrative identity development and mental health over the course of psychotherapy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 102(2), 367–389. <https://doi.org/10.1037/a0025289> 22pp.
- Bach, B., & First, M. B. (2018). Application of the ICD-11 classification of personality disorders. *BMC Psychiatry*, 18, Article 351. 14pp.
- Bartholomew, K., Kwong, M. J., & Hart, S. D. (2001). Attachment. In W. J. Livesley (Ed.), *Handbook of personality disorders: Theory, research, and treatment* (pp. 196–230). The Guilford Press, 34pp
- Beck, J.S. (2023). Kognitiv adfærdsterapi - grundlag og perspektiver. 3. udgave. Kap. 1, s. 19-34: Introduktion til kognitiv adfærdsterapi og kap. 3, s. 45-76: Kognitiv konceptualisering. Akademisk Forlag. 31pp
- Bevington, D., Fuggle, P., Fonagy, P., Target, M., & Asen, E. (2013). Innovations in practice: Adolescent mentalization-based integrative therapy (AMBIT)—A new integrated approach to working with the most hard to reach adolescents with severe complex mental health needs. *Child and Adolescent Mental Health*, 18(1), 46-51. 5pp
- Bidell, M. P. (2014) Are multicultural courses addressing disparities? Exploring multicultural and affirmative lesbian, gay, and bisexual competencies of counseling and psychology students. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 42(3), 132-146), 13pp
- Bo, S., Kongerslev, M., Larsen, K., & Bateman, A. (2017). Mentaliseringsbaseret behandling af borderline personlighedsforstyrrelse. In Personlighed og personlighedsforstyrrelser: En grundbog (pp. 435-472). Hans Reitzels Forlag. NB! Kan hentes her: https://www.researchgate.net/profile/Mickey-Toftkjaer-Kongerslev/publication/309620021_Mentaliseringsbaseret_behandling_af_borderline_personlighedsforstyrrelse/links/5955f9f5a6fdcc2569d98300/Mentaliseringsbaseret-behandling-af-borderline-personlighedsforstyrrelse.pdf 37pp
- Jónsson, H. (2014). Kognitiv adfærdsmode for OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) *OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere*, s. 146-161. Hans Reitzels Forlag, 20 s.
- Bowlby, J. (1988/2003) Omsorg for Børn. (Kapitel 1 s. 9-28) i Bowlby, J. (1988/2003) *En sikker base. Tilknytningsteoriens kliniske anvendelser*. Det Lille Forlag, 19pp
- Boyle, M. (2011). Making the world go away, and how psychology and psychiatry benefit. I. M. Rapley, J. Dillon, & J. Moncrieff (Eds), *De-medicalizing misery. Psychiatry, psychology, and the human condition*, Basingstoke: Palgrave MacMillan, pp. 27-43. 15pp
- Broberg, A., Mothander, P. R., Granqvist, P., Ivarsson, T. (2010) *Tilknytningsteori og psykoterapi* (kapitel 10 s. 270-307) i Broberg, A., Mothander, P. R., Granqvist, P.,

- Ivarsson, T. (2010) Tilknytning i Praksis. Tilknytningsteoriens anvendelse i forskning og klinisk praksis. Hans Reitzels Forlag, 32pp
- Caccia, O. (1984). "Container and contained: Analysis of two ten year old boys". Journal of Child Psychotherapy, vol. 10. Pp. 57-69, 13pp
- Clarkin, J.F., Caligor, E., Stern, B., & Kernberg, O.F. (2021). MANUAL FOR THE STRUCTURED INTERVIEW OF PERSONALITY ORGANIZATION-REVISED (STIPO-R) Kan findes på: <https://www.borderlinedisorders.com/structured-interview-of-personality-organization.php> (læs pp.1-6), 6pp
- Cuijpers P, Quero S, Noma H, Ciharova M, Miguel C, Karyotaki E, Cipriani A, Cristea IA, Furukawa TA. , 283-293, 10pp
- Dybdal, C. C. P. (2016) Afslutningstemaer i psykoterapi – fra barnets og terapeutens perspektiv. In Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – Et område i udvikling (Kapitel 9) pp. 179-195. København: Hans Reitzel, 17pp
- Fog, J. (1998). Saglig medmenneskelighed. Grundforhold i psykoterapien. Hans Reitzels forlag. Kapitel 3 og 4. S.53-90. 38pp
- Fonagy, P. (2006) Introduktion til tilknytningsteori (pp. 13-28) In Fonagy, P. Tilknytningsteori og Psykoanalyse. Akademisk Forlag, 13pp
- Fonagy, P. & Target, M. (2003). Psychoanalytic Theories. Perspectives from Developmental Psychopathology, kap. 7, s. 137-165, 28pp
- Freedman, J., & Combs, G. (2002). Narrative couple therapy. In Freedman, J., & Combs, G (Ed.). *Narrative therapy with couples... and a whole lot more!: A Collection of Papers, Essays and Exercises* (pp. 11- 41). Dulwich Centre Publications. NB! Kapitel 2 er sat på hvoraf case illustrationen er frivillig læsning. Kap kan hentes her: [https://dulwichcentre.com.au/wp-content/uploads/2020/01/Narrative couple therapy Jill Freedman Gene Combs .pdf](https://dulwichcentre.com.au/wp-content/uploads/2020/01/Narrative%20couple%20therapy%20Jill%20Freedman%20Gene%20Combs.pdf) 30pp
- Gautam, M., Tripathi, A., Deshmukh, D. & Gaur, M. Cognitive behavioral therapy for depression. Indian Journal of Psychiatry, 2020; 62, s. 223-229, 6pp
- Grünbaum, L. & Mortensen, K. V. (2016): Psykodynamisk psykoterapi med børn og unge – En grundbog om teorier og arbejdsmetoder. (Kapitel 1: Psykodynamiske udviklingsteorier og forståelse af psykopatologi i barnealderen. København: Hans Reitzel, 17pp
- Guldin, Mai-Britt (2014). Kapitel 4: Psykotraumatologi og diagnostisk kategorisering af sorg, Kapitel 5: Den behandlingskrævende sorg. I: *Tab og Sorg. En grundbog for professionelle*. København: Hans Reitzel. 40pp
- Harder, S. & Rosenbaum, B. (2015). Contemporary Psychodynamic Approaches to Psychosis. In P. Luyten, L. Mayes, P Fonagy, M. Target & S. J. Blatt, (Eds), *Handbook of Contemporary Psychodynamic Approaches to Psychopathology*, pp. 259-287. New York, NY: The Guilford Press. 27pp
- Heede, T. (2010): Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv. DK: Akademisk Forlag. pp. 19-38 & pp. 110-121, 30pp
- Heede, T. (2010): Klinisk Børnepsykologi – Praksis i et socialt og relationelt perspektiv. DK: Akademisk Forlag. pp. 127-144, 17pp

- Henderson, A. J. Z., Bartholomew, K., Trinke, S. J., & Kwong, M. J. (2005). When loving means hurting: An exploration of attachment and intimate abuse in a community sample. *Journal of Family Violence*, 20(4), 219-230. doi:<http://dx.doi.org/10.1007/s10896-005-5985-y>, 10pp
- Holm, T., Thomsen, D. K., & Bliksted, V. (2016). Life story chapters and narrative self-continuity in patients with schizophrenia. *Consciousness and cognition*, 45, 60-74, 14pp
- Johnstone, L., & Boyle, M. (2018). The Power Threat Meaning Framework: An Alternative Nondiagnostic Conceptual System. *Journal of Humanistic Psychology*. <https://doi.org/10.1177/0022167818793289> (tilgængelig via AUB: <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/0022167818793289>), 18pp
- Jónsson, H. (2014). Kognitiv adfærdsmodel for OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) *OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere*, s. 146-161. Hans Reitzels Forlag, 15pp
- Jürgen Barth, Thomas Munder, Heike Gerger, Eveline Nüesch, Sven Trelle, Hansjörg Znoj, Peter Jüni and Pim Cuijpers. 2016. Comparative Efficacy of Seven Psychotherapeutic Interventions for Patients with Depression: A Network Meta-Analysis. *PLoS Medicine*. <https://doi.org/10.1176/appi.focus.140201>, 12pp
- Killingmo, B. (1984). Conflict and Deficit. Implications for technique. *International J. of PsychoAnal.*, vol. 70, nr. 65, s. 65-79, 14pp
- Kofod, E. H. (2021). Sorg i historisk perspektiv: Optegning af teorilandskabet i dets historiske udvikling. I Petersen, A. & Brinkmann, S. (red.), *Menneskets sorg: Om et vilkår i forandring*. Aarhus: Klim, 20pp
- Lake, N. & Whittington, A. (2021). The art and science of psychological practice. Kap 2 in *Clinical Psychology*. Davey, G., Lake, N. & Whittington, A. (Eds). Third edition, 17pp
- Lemma, A. (2003). Introduction to the Practice of Psychoanalytic Psychotherapy, Psychoanalysis in the Twenty-First Century. p.1-14 i *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. Chichester, England: Wiley. 14pp **(Tilgængelig via AUB)**
- Lind, M., Jørgensen, C. R., Heinskou, T., Simonsen, S., Bøye, R., & Thomsen, D. K. (2019). Patients with borderline personality disorder show increased agency in life stories after 12 months of psychotherapy. *Psychotherapy*, 56(2), 274-284. 10pp 698
- Lind, M., Sharp, C., & Dunlop, W. L. (2022). Why, how, and when to integrate narrative identity within dimensional approaches to personality disorders. *Journal of Personality Disorders*, 36(4), 377-398. 21pp
- McAdams, D. P. (2020). Psychopathology and the self: Human actors, agents, and authors. *Journal of personality*, 88(1), 146-155. 9pp
- Mielcke, Jytte (2008): Børneklinsk undersøgelse og behandling – med fokus på legen som projektiv metode. *Pædagogisk psykologisk tidsskrift*. Forlaget skolepsykologi, 45. Nr. 1-2, 2008 pp. 53-65 13pp
- Mortensen, K. V. (2001). "Forældrearbejde i børneterapi – partnerskab eller terapi?", pp. 57-72. In *Matrix*, 18(1-2), 16pp

- Neacsiu, A. D., Zerubavel, N., Nylocks, K. M. & Linehan, M. M. (2021). Borderline personality disorder. I: D. H. Barlow (Red.), *Clinical handbook of psychological disorders: A step-by-step treatment manual* (6. udgave, kapitel 10, s. 381-434). Guilford Press. [97 NS], 53pp
- Nissen, J.B. & Buttenschøn, H.N. (2014). Ætiologiske faktorer ved OCD. I: Bohni, M.K. & Bennedsen, B.E. (red.) *OCD - Sygdom og Behandling - For Behandlere*, s. 86-106. Hans Reitzels Forlag. 20pp
- Nolen-Hoeksema, S. (2019). *Abnormal psychology, packaged with Connect access cards* (8. udgave). McGraw-Hill Education. OBS specialudgave ISBN 9781447021261 - Kapitel 9: Personality Disorders (s. 242-273). 31pp
- Poulsen, S, Lau, M. & Simonsen, S. (2015). Forskning I psykoterapi. I Alberdi, F., Rosenbaum, B. & Sørensen, P. (red). *Moderne psykoterapi: Teori og metoder*, pp. 543-581. København: Hans Reitzel 35pp
- Read, J. & Harper, D. J. (2020): The Power Threat Meaning Framework: Addressing Adversity, Challenging Prejudice and Stigma, and Transforming Services, *Journal of Constructivist Psychology*, DOI: 10.1080/10720537.2020.1773356 15pp
- Thomsen, D. K., Holm, T., Jensen, R., Lind, M., & Pedersen, A. M. (2023). *Storying mental illness and personal recovery*. Cambridge University Press. (Chapter 15, pp: 198-229), 31pp
- Wakefield, Jerome C. & Horwitz, Allan V. (2010). Chapter 2: Normal reactions to adversity or symptoms of disorder? In: Gerald M. Rosen & B. Christopher Frueh (Eds.). *Clinician's Guide to Posttraumatic Stress Disorder*. New Jersey: John Wiley & Sons. 17pp
- Walter, T. (2006). What is complicated grief? A social constructionist answer. *Omega: The Journal of Death and Dying*, 52 (1). pp. 71-79. 9pp
- White, Michael (2006). Hilse på igen: om at indlemme den tabte relation i sorgarbejdet (s. 65-81). (Uddrag fra Kapitel 3: Genmedlemsgørelse). I: *Narrativ praksis*. København: Hans Reitzel. 17pp
- Winnicott, D.W. (1960). Ego distortion in terms of true and false self. In: *The maturational processes and the facilitating environment (1865/1996)* (pp. 140- 152). International Universities Press, Inc. 12pp
- World Psychiatry. 2021 Jun;20(2):283-293. doi: 10.1002/wps.20860.PMID: 34002502, 13 pp

Pædagogisk Psykologi

Modultitel dansk: Pædagogisk Psykologi

Modultitel engelsk: Educational Psychology

ECTS: 10

Placering

5. Semester (*Bacheloruddannelsen i Psykologi*)

Modulansvarlig

Paula Cavada-Hrepich, PC (pcavadah@ikp.aau.dk)

Sarah Kirkegaard Jensen, SKJ (sakije@ikp.aau.dk)

Undervisere

Thomas Szulevicz, TS (thoszu@ikp.aau.dk)

Paula Cavada-Hrepich, PC (pcavadah@ikp.aau.dk)

Noomi Matthiesen, NM (noomi@ikp.aau.dk)

Bo Allesbøe Christensen, BAC (boallesoe@ikp.aau.dk)

Casper Feilberg, CF (feilberg@ikp.aau.dk)

Charlotte Wegener, CW (cw@ikp.aau.dk)

Martin Mølholm, MM (mam@ikp.aau.dk)

Svend Brinkmann, SB (svendb@ikp.aau.dk)

Aleksandra Kaszowska, AK (kaszowska@ikp.aau.dk)

Sarah Kirkegaard Jensen, SKJ (sakije@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

2 hold: kun til workshops

Type og sprog

Studiefagsmodul

Dansk & Engelsk

Mål

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden:

- centrale teorier om læring og forandring af praksis, om forholdet mellem uddannelse, profession og arbejdspladsbaseret læring samt indsigt i forskellige opfattelser af forholdet mellem pædagogik og psykologi som selvstændige videnskabsdiscipliner
- aktuelle samfundsrelevante diskurser om læring og forandring samt evnen til at analysere disse og placere dem i et historisk og kulturelt perspektiv og
- personligheds-, udviklings-, kognitions- og socialpsykologiske aspekter ved pædagogisk psykologi
- centrale teorier og empiri indenfor pædagogisk psykologi med henblik på at kunne reflektere over disse i konkrete afgrænsede sammenhænge.

Færdigheder:

- at identificere og analysere psykologiske aspekter af læring og af forandring af praksis
- at identificere og analysere psykologisk relevante aspekter forholdet mellem uddannelse, profession og arbejdspladsbaseret læring
- at identificere og analysere forskellige opfattelser af forholdet mellem pædagogik og psykologi som selvstændige videnskabsdiscipliner
- at identificere og analysere aktuelle samfundsrelevante diskurser om læring og forandring samt disses placering i et historisk og kulturelt perspektiv
- at identificere og analysere personligheds-, udviklings-, kognitions- og socialpsykologiske aspekter ved pædagogisk psykologi
- at anvende teori og empiri på udvalgte områder indenfor pædagogisk psykologi til at begrunde og vælge mellem centrale tilgange til relevante problemstillinger
- at formidle pædagogisk-psykologisk indsigt i faglige sammenhænge.

Kompetencer:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge pædagogisk-psykologiske problemstillinger på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at kunne perspektivere og aktualisere pædagogisk-psykologiske problemstillinger på en fagligt relevant måde
- at kunne forholde sig nuanceret, kritisk og begrundet til pædagogisk-psykologiske problemstillinger
- at identificere egne læringsbehov og selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Pædagogisk psykologi beskæftiger sig med de psykologiske problemstillinger der knytter sig til læring, udvikling og tilblivelsesprocesser. Det er således problemstillinger der opstår i uddannelses-, institutions- og organisationssammenhænge. Gennemgribende temaer handler om læring, undervisning, identitet, deltagelsesmuligheder og handlekompetencer. Pædagogisk psykologi trækker særligt på teorier fra social-, personligheds-, udviklings- og kognitionspsykologiske felter, og beskæftiger sig med tematikker og metoder der er beslægtede med både organisations- og klinisk psykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
17 forelæsninger à 2 timer	34
1 forelæsning à 4 timer	4
5 seminarer á 3 timer (2 hold)	15
Læsning og forberedelse	176
Eksamen (ugeeksamen)	40
Kollektiv feedback på eksamen	1

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 17 x 2 timer, 1 x 4 timer,

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminar timer (workshops): 5 x 3

Antal seminarhold: 2

Deltagere

Bachelorstuderende -samlæst med sidefagsstuderende

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

FORLÆSNING	VARIGHED	TITEL/EMNE	UNDERVISER
1.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Introduktion – hvad er pædagogisk psykologi?	Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich
2.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Projekt-pædagogisk teori (Illeris) og humanistisk psykologisk læringsteori (Rogers)	Casper Feilberg
3.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Critical Pedagogy: Freire and Giroux	Paula Cavada-Hrepich
4.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Pragmatisme med særligt henblik på Dewey	Svend Brinkmann
5.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Systemisk Læringsteori	Martin Mølholm
6.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Vygotsky's legacy in education	Paula Cavada-Hrepich
7.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Læringsteori – vending mod mesterlære og situeret læring	Noomi Matthiesen
8.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Critical Psychology, learning and conduct of everyday life	Paula Cavada-Hrepich
9.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Synlig læring	Thomas Szulevicz & Noomi Matthiesen

10.	2x45 min	<i>Læringsteorier</i> Myths and truths behind theory of learning styles	Aleksandra Kaszowska
11.	2x45 min	<i>Aktuelle problemstillinger</i> Dannelsesbegrebets aktualitet inden for lange videregående uddannelser	Casper Feilberg
12.	2x45 min	<i>Aktuelle problemstillinger</i> Følelser og magt i spil i uddannelseskontekster	Casper Feilberg
13.	2x45 min	<i>Aktuelle diskussioner indenfor uddannelsesstruktur/politik</i> Pædagogisk psykologi og uddannelsessystemet fra et postmoderne og neoliberalt perspektiv	Thomas Szulevicz
14.	2x45 min	<i>Aktuelle problemstillinger</i> Digitalitet og (ud)dannelse.	Bo Allesøe Christensen
15.	2x45 min	<i>Aktuelle diskussioner indenfor uddannelsesstruktur/politik</i> Marginalisering i uddannelsessystemet	Sarah Kirkegaard Jensen
16.	2x45 min	<i>Aktuelle problemstillinger</i> Uddannelse og etnicitet	Sarah Kirkegaard Jensen
17.	2x45 min	<i>Aktuelle problemstillinger</i> Køn og pædagogisk psykologi	Paula Cavada-Hrepich
18.	4x45 min	Afrunding, opsamling og evaluering	Paula Cavada-Hrepich & Sarah Kirkegaard Jensen
19.	1x45 min	Kollektiv feedback	Paula Cavada-Hrepich
WORKSHOPDAGE	VARIGHED	TITEL/EMNE	UNDERVISER
1.	3x45 min (x2)	Who learns what, how and when? Unfolding the complexities of learning situations	Paula Cavada-Hrepich
2.	3x45 min (x2)	At navigere i et læringsteoretisk landskab	Sarah Kirkegaard Jensen & Noomi Matthiesen
3.	3x45 min (x2)	Etnicitet, marginalisering & læring	Noomi Matthiesen & Sarah Kirkegaard Jensen

4.	3x45 min (x2)	Trivselskrisen i uddannelsessystemet - pædagogik eller sundhed?	Thomas Szulevicz
5.	3x45 min (x2)	Problemløst analyse af aktuelle pædagogisk-psykologiske problemstillinger (afholdes efter 12 forelæsning)	Casper Feilberg

Eksamen

Ugeeksamen. Se vigtige datoer i moodle og formalia vedr. Prøver.

Eksamen er en individuel, skriftlig intern prøve.

Prøven er en bunden 7-dages hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Sidetæl: 7-10 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator ud fra 7-trins-skala.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion – hvad er pædagogisk psykologi?

2 timer v/ Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich

I denne forelæsning gives en introduktion til pædagogisk psykologi, de problemstillinger som der behandles indenfor dette område, samt hvilke praksis- og anvendelsesområder der berøres af pædagogisk-psykologiske tematikker. Forelæsningen tegner et landskab over, hvilke dele af psykologien, som der trækkes på, i arbejdet med pædagogisk-psykologiske problemstillinger.

Forelæsningens pensum:

- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim. (270 sider)

2. Forelæsning: Projektpædagogisk teori (Illeris) og humanistisk psykologisk læringsteori (Rogers)

2 timer v/ Casper Feilberg

Humanistisk psykologi (Rogers 1969) har i et pædagogisk historisk perspektiv bidraget med væsentlige perspektiver på den lærende, og i en dansk sammen har projektpædagogikken (Illeris, 1985, Krogh et al., 2008) siden 1970'erne introduceret pædagogiske forståelser, som den dag i dag stadig er aktuelle og nødvendige. I forelæsningen præsenteres grundbegreber og grundforståelser, og de sættes i perspektiv af den kritik, som er rettet mod disse traditioner og forståelser.

Forelæsningens pensum:

- Illeris, K. (1985 [1981]). *Modkvalificeringens pædagogik – problemorientering, deltagerstyring og eksemplarisk indlæring*. (2. oplag, nyt forord). København: Unge Pædagoger [1. Indledning pp.25-34, 4. Grundlæggende didaktiske principper pp. 93-117. (31 sider)
- Krogh, L., Olsen, J. B., & Rasmussen, P. (2008). Indledning. I: L. Krogh, J.B. Olsen & P. Rasmussen (red.), *Projektpædagogik: perspektiver fra Aalborg Universitet* (pp. 9-10). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. (2 sider)
- Rogers, C. (1969). Freedom to learn. Ohio: Merrill. [pp. 157-164, 279-297. (18 sider)
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. 2. udgave. Klim [Kapitel 3]
Se desuden pensumteksten Feilberg (2015, p. 56), som er oplistet under forelæsningen *Følelser og magt i spil i uddannelseskontekster*, mht. projektpædagogik og Klaus Nielsens kritik heraf.

3. Forelæsning: Critical Pedagogy – Freire and Giroux

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

Critical Pedagogy is a philosophy of education and a social movement that aims to understand the political nature of education. In this lecture, we will review the foundations of this philosophy mainly through the proposal of Paulo Freire and Henry Giroux. We will discuss Freire's idea of emancipation from oppression through critical consciousness, and the implications of favouring a critical, problem-posing and dialogical approach to teaching and learning. As well, we will discuss Giroux's ideas how do power, politics and knowledge connect in creating the conditions for social relations and the production of knowledge and values, in both the classroom and school.

Forelæsningens pensum

- Freire, P. (2005). Chapter two. In *Pedagogy of the oppressed* (pp.44-59). New York: Continuum. (15 sider)
- Giroux, H. (1983). Ideology and agency in the process of schooling. *The Journal of Education*, 165(1), 12-34. (23 sider)

4. Forelæsning: Pragmatisme med særlig henblik på Dewey

2 timer v/ Svend Brinkmann

Forelæsningen beskriver John Deweys banebrydende pædagogiske tænkning fra første halvdel af det tyvende århundrede. Der gives også en mere almen indføring i pragmatisme generelt og dens pædagogiske implikationer specifikt, ligesom der trækkes tråde til aktuelle debatter på uddannelsesområdet.

Forelæsningens pensum:

- Brinkmann, S. (2006). John Dewey – en introduktion. (kap. 7 "Fællesskabets pædagogik", s. 173-209) København: Hans Reitzels Forlag. (35 sider)

5. Forelæsning: Systemisk Læringsteori

2 timer v/ Martin Mølholm

Denne forelæsning introducerer til den systemiske læringsteori og ontologien om lukkede, autopoietiske (selv-skabende) systemer, og med epistemologien om at al læring er systeminterne, selvreferentielle operationer.

Teorien placerer sig inden for den del af socialkonstruktivismen der kaldes for den operative konstruktivisme, hvor skolen ses som et uddifferentieret subsystem i samfundssystemet – den står, så at sige, uden for samfundet og er dermed ikke en del af det. Der er samtidig tale om en teori der knytter an til funktionalismen, hvor handlinger forklares ud fra den funktion de har i forhold til en helhed – i forhold til systemet.

Barnet er den symbolske bro (Luhmann kalder det for det symbolsk generaliserende (kommunikations)medie) der binder skolen og samfundet sammen. Den muliggør samtalen mellem skolen og de øvrige 'systemer' i omverdenen: familien/forældrene, de forskellige politiske systemer, PPR og andre kommunale instanser, foreninger, etc., om barnets læring, udvikling og dannelse.

Forelæsningens pensum:

- Luhmann, N. (2006). System as Difference. *Organization*, 13(1), 37–57. <https://doi.org/10.1177/1350508406059638> (20 sider)
- Rasmussen, J. (1998). Radikal og operativ konstruktivisme, s. 120 – 137. I Bisgaard, N.J. (red.). *Pædagogiske Teorier*, 3. udgave. Værløse: Billesø & Baltzer. (18 sider)
- Dixon, R. (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4 (1), 145-166 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. 2. udgave. Klim [Kapitel 4.]

Supplerende litteratur

- Luhmann, N. (2002). Samfundets uddannelsessystem, s. 41 – 73. København: Hans Reitzels Forlag, 2006.
- Mølholm, M. & Horsbøl, A. (accepted). United we stand, ch. 2: Analysis of form, pp. xx – xx. North Carolina: Information Age Publishing Inc.

6. Forelæsning: Vygotsky's legacy in education

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

This lecture aims to explore the understanding of human cognition and learning as social and cultural rather than individual phenomena proposed by Vygotsky. In this endeavor, his central conceptualizations and further elaborations (zone of proximal development, scaffolding, semiotic mediation, double move, among others) are discussed in light of the current influences that they have in the educational and psychological theory and practice.

Forelæsningens pensum:

- Chaiklin, S., & Hedegaard, M. (2008). Radical-Local Teaching and Learning: A Cultural-Historical Perspective on Education and Children's Development. In M. Flear, M. Hedegaard, & J. Tudge (Eds.), *Childhood Studies and the Impact of Globalization: Policies and Practices at Global and Local levels* (pp. 182-201). Taylor & Francis. World Yearbook of Education Vol. 2009 (20 sider)

- Wood, D., & Wood, H. (1996). Vygotsky, Tutoring and Learning. *Oxford Review of Education*, 22, 5-16. (12 sider)
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. 2. udgave. Klim [Kapitel 4. p. 123-146; p. 202-123]

7. Forelæsning: Læringsteori – vending mod mesterlære og situeret læring

2 timer v/ Noomi Matthiesen

Denne forelæsning præsenterer situeret læringsteori, der argumenterer for, at læring og viden er relationelt og situeret. Forelæsningen tager fat på de diskussioner, der historisk har kendetegnet situeret læringsteori, med særligt fokus på diskussionen om transfer af viden fra en praksis til en anden. Derudover skitseres aktuelle diskussioner, omkring situeret læringsteori. Start med at læse Lave (2009), dernæst Packer & Goicoechea (2000). Læs derefter Anderson et al. (1996) og Greeno's svar til dem. Grundbogen støtter læsningen af primærlitteraturen.

Forelæsningens pensum:

- Anderson, J., Reder, L., & Simon, H. (1996). Situated Learning and Education. *Educational Researcher*, 25(4), 5–11. <https://doi.org/10.3102/0013189X025004005> (6 sider)
- Greeno, J.G. (1997). On claims that answer the wrong questions. *Educational Researcher*, 26(1) p. 5-17. doi: 10.3102/0013189X026001005. (12 sider)
- Lave, J. & Wenger, E. (1999). Situeret Læring og andre tekster. Hans Reitzels Forlag. Kap. 1, 2 & 4 (s. 31-54 & 77-100). (46 sider)
- Packer, M. J. & Goicoechea (2000). Sociocultural and Constructivist Theories of Learning: Ontology, Not Just Epistemology. *Educational Psychologist* 35(4) (pp. 227-241). (14 sider).
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim.

8. Forelæsning: Critical Psychology: learning and conduct of everyday life

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

Critical psychology refers to a broad range of theories and practices that challenge traditional psychology and have an emancipatory intention. Particularly in Germany and Denmark, there is a focus on understanding and exploring human subjectivity from the standpoint of the subject, who is considered a societal being (i.e. socially rooted and part of societal structures). Thus, learning is considered situated and linked to people's lives across different contexts. This lecture intends to introduce the basic concepts and tenets of the german-danish tradition (participation, conduct of everyday life, action context, action possibilities, among others), focusing on its usage within educational contexts.

Forelæsningens pensum:

- Dreier, O. (2008). Learning in Structures of Social Practice. I S. Brinkmann, C. Elmholdt, G. Kraft, P. Musaeus, K. Nielsen, & L. Tanggaard (red.), *A Qualitative Stance: Essays in honor of Steinar Kvale* (s. 85-96). Aarhus Universitetsforlag. (12 sider)
- Højholt, C. (2018). Children's Perspectives and Learning Communities. I M. Hedegaard, K. Aronsson, C. Højholt, & O. Skær Ulvik (red.), *Children, Childhood, and*

Everyday Life: Children's perspectives (2 udg., s. 93-111). Information Age Publishing. (18 sider)

9. Forelæsning: Synlig læring

2 timer v/ Thomas Szulevicz & Noomi Matthiesen

I denne forelæsning præsenteres synlig læringsteori, der har rødder i John Hatties metaanalyser af forskellige faktoreres effekt på læring. Synlig læringsteori er aktuelt meget indflydelsesrig i de danske folkeskoler, og der vil blive diskuteret fordele og ulemper ved de metoder, der har rødder i denne læringsteori.

Forelæsnings pensum:

- Hattie, J. & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*. Vol. 77 (1) pp. 81-112. (31 sider).
- Nielsen, K. & Klitmøller, J. (2017). Blinde pletter i den synlige læring. Kritiske kommentar til "Hattie-revolutionen." *Nordic Studies in Education*, 1, 3-18 (15 sider)
- Terhart, E. (2011). Has John Hattie really found the holy grail of research on teaching? An extended review of *Visible Learning*. *Journal of Curriculum Studies*. 43(3), 425-438. (13 sider)

10. Forelæsning: Myths and truths behind theory of learning styles

2 timer v/ Aleksandra Kaszowska

Learning styles theory assumes that different students have different modes of learning, and their learning could be improved if the teaching style aligns with the preferred learning mode. Most popular conception of learning styles divides students into visual, auditory, of kinesthetic learners: for example, if the teacher presents new vocabulary in the form of pictures, the visual learners should learn that vocabulary better than auditory learners. In this lecture we will discuss how misconceptions about individual differences between students gave rise to learning styles theory, and briefly explore cognitive components of successful learning (information comprehension and retention).

Forelæsnings pensum:

- Kirschner, P., & van Merriënboer, J. (2013). Do Learners Really Know Best? Urban Legends in Education. *Educational Psychologist*, 48(3), 169–183. <https://doi.org/10.1080/00461520.2013.804395> (12 sider)
- Pashler, H., Mcdaniel, M., Rohrer, D., & Bjork, R. (2008). Learning Styles: Concepts and Evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, 9(3), 105–119. <https://doi.org/10.1111/j.1539-6053.2009.01038.x> (13 sider)
- Roediger, H. L., & Karpicke, J. D. (2006). Test-Enhanced Learning: Taking Memory Tests Improves Long-Term Retention. *Psychological Science*, 17(3), 249–255. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2006.01693.x> (7 sider)

11. Forelæsning: Dannelsesbegrebets aktualitet inden for lange videregående uddannelser

2 timer v/ Casper Feilberg

Dannelse er et af de helt centrale begreber inden for humaniora, som har en lang forhistorie og mange betydninger. Begrebet er i dag mere aktuelt end nogensinde, og det tages til indtægt for mange forskellige betydninger i den videnskabelige litteratur og i den offentlige debat. I denne forelæsning tages begrebet særligt op i forhold til folkeskole (Biesta og Klafki) samt universitetsuddannelse (Feilberg). Dannelsesbegrebet anvendes (Feilberg, Klafki) og kritiseres (Biesta) på mange forskellige måder, og forelæsningen vil give indblik i disse positioner. En af forelæsningens mål er at slå til lyd for at skelne mellem uddannelse og dannelse, da dannelsesbegrebet hermed kan tematisere ofte oversete aspekter af uddannelsesforløbet, nemlig de forhold som angår andet og mere end blot kompetencetilegnelse og erhvervsforberedelse.

Forelæsningens pensum:

- Feilberg, C. (2014). *Indledning og Dannelsesbegrebet*, fra *Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende*, hhv. pp. 1-7 & 92-104. [Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. [Dannelsesbegrebet kan 'pege på' centrale humanvidenskabelige idealer, bl.a. i form af videnskabens grænser og livets forrang; endelig præsenteres en eksistentiel-fænomenologisk fortolkning af dannelsesbegrebet som fremhæver dannelsesprocessen som en proces bestående af både selvfortabelse og genfindelse af sin egen stemme]
- Biesta, G. (2002). *Bildung And Modernity: The Future Of Bildung In A World Of Difference*. *Studies in Philosophy and Education* 21: 343–351. [Biesta præsenterer et rids af dannelsesbegrebets historie og lancerer derefter sit eget bud på de værdier, der bør fremmes i uddannelsessystemet og som dannelsesbegrebet kan tilskrives. Biesta forholder sig dog generelt meget kritisk til dannelsesbegrebet i lyset af hans post-strukturelle udgangspunkt]

Supplerende litteratur:

- Klafki, W. (2001). *Dannelsesteori og didaktik – Nye studier*. Kapitel: Anden studie: Grundtræk af et nyt almindannelseskoncept. I centrum: tidstypiske nøgleproblemer (pp. 59-103). Klim. [Den tyske didaktiker Wolfgang Klafkis arbejde har været meget populært inden for bl.a. lærerkredse, idet han både fremskriver en klassisk dannelsesteori, og fremhæver konkrete undervisningsmæssige implikationer herfra. Uddraget beskriver hans senere arbejder med dannelsesteorien, der bl.a. trækker på Habermas' tre erkendelsesinteresser].

12. Forelæsning: Følelser og magt i spil i uddannelseskontekster

2 timer v/ Casper Feilberg

Følelser og magt er en uomgængelig del af uddannelseskontekster. To grundlæggende forskellige perspektiver præsenteres; et psykoanalytisk perspektiv på følelsernes betydning for læring, og en eksistentiel-fænomenologisk analyse af magt og selvrefleksion inden for en universitetskontekst. Begge traditioner har det til fælles, at de tematiserer processer og erfaringer som går på tværs af rollerne privatperson og studerende/underviser, og vi ser sammenhænge for at fremme reel læring og dannelse.

Forelæsningens pensum:

- White, J. (2002). On 'learning' and 'learning about': W. R. Bion's theory of thinking and educational praxis. In: D. Barford (ed.), *The ship of thought. Essays on*

Psychoanalysis and Learning, pp. 84-105. Karnac Books. (21 sider) [Hvad sker der af processer i underviseren og i den studerende og i gruppen, som har betydning for transformativ læreprocesser? White præsenterer en psykoanalytisk forståelse med fokus på følelsernes betydning. For en dansk redegørelse for Bions begreber, se Feilberg (2014, pp. 161ff)]

- Feilberg, C. (2015). Selvrefleksion som uddannelsesgreb – en kritisk diskussion. *Nordiske Udkast*, (2), 42- 78. (udkommet december 2016) (27 sider). [Selvrefleksion angår et beredskab til at forholde sig selvkritisk til egen praksis, samt til anvendelsen af viden ved intervention i forhold til andre (borgere, grupper). Underviseren kan understøtte de studerendes tilegnelse af selvrefleksion ved bl.a. at interessere sig for deres motivation og faglige problemer ud fra et processuelt og psykologisk perspektiv. Dette kan opfattes som en overvågning af de studerendes adfærd og sproglige udtryk på et niveau, som er privat og ofte ukendt af personen selv. Denne praksis må derfor underkastes kritik og selvrefleksion.]
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. 2. udgave. Klim [Kapitel 8.]

13. Forelæsning: Pædagogisk psykologi og uddannelsessystemet fra et postmoderne og neoliberalt perspektiv

2 timer v/ Thomas Szulevicz

I denne forelæsning belyses, hvordan uddannelsessystemet aktuelt er influeret af forskellige både postmoderne og neoliberale tendenser. Forelæsningen diskuterer, hvorledes disse tendenser påvirker pædagogisk praksis samt forståelsen af læring og pædagogik.

Forelæsningens pensum:

- Biesta, G. (2015). Resisting the seduction of global education measurement industry: notes on the social psychology of PISA. *Ethics and Education*, 10:3, 348-360. (12 sider)
- Lyotard, J.F. (1982). *Viden og det postmoderne samfund*. Århus: Slagmarks Skyttegravsserie. Kap. 1-7 (43 sider)
- Sugarman, J. (2015). Neoliberalism and Psychological Ethics. *Journal of Theoretical and Philosophical Psychology*. 35(2), 103-116. (13 sider)
- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim.

Supplerende litteratur:

- Pedersen, O. K. (2011). Skolen og den opportunistiske person. I: O.K. Pedersen *Konkurrencestaten*. Hans Reitzels Forlag. København

14. Forelæsning: Digitalitet og (ud)dannelse.

2 timer v/ Bo Allesøe Christensen

Denne forelæsning vil introducere til digitale teknologier og uddannelse. Fokus vil ikke være på tekniske detaljer, men på den rammesætning der er behov for, for at forstå digitale teknologiers betydning i en pædagogisk psykologisk kontekst. Som vi vil se, kræver det dels en introduktion til hvad teknologi er, og dels en introduktion til det særlige ved digital teknologi. Centralt vil være et fokus på begreberne "technological non-consciousness" og digital dannelse. Begge dele vil lægge op til en diskussion af digital og uddannelse i forhold

til centrale temaer i introduceres til på de andre kursusgange. Med forbehold for mulige ændringer vil følgende litteratur blive brugt.

Forelæsningspensum:

- Floridi, L. (2014). *The 4th revolution. How the infosphere is reshaping Human Reality*. (Uddrag). (p.25-58) (34 sider)
- Gane, N., C. Venn and M. Hand (2007). Ubiquitous Surveillance: Interview with Katherine Hayles, *Theory, Culture & Society* 24(7–8): 349–58. (10 sider)
- Hayles, N.K. (2006) 'Unfinished Work: From Cyborg to the Cognisphere', *Theory, Culture & Society* 23(7–8): 159–66. (7 sider)

Supplerende litteratur

- Bundsgaard, J. (2017). *Digital Dannelse* (p. 7-56). Aarhus Universitetsforlag. (p. 49 sider)
- Chayko, M. (2022). *Connecting – How we form social bonds and communities in the internet age* (p.7-37). Albany, NY: State University of New York Press. (Uddrag) (xx sider) (31 sider)
- Thrift, N. (2004). Remembering the Technological Unconscious by Foregrounding Knowledges of Position. *Environment and Planning D: Society and Space*, 22(1), 175–190. <https://doi.org/10.1068/d321t> (16 sider) (supplerende litteratur)
- Turkle, S. (2011). Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other (p.1-20). Basic Books (uddrag) (20 sider)

15. Forelæsning: Marginalisering i uddannelsessystemet

2 timer v/ Sarah Kirkegaard Jensen

En bestandig udfordring i uddannelsessammenhæng er marginalisering. Til trods for mange forskellige typer af indsatser er socioøkonomisk status, køn, etnicitet, forældres uddannelsesniveau, samt diagnosekultur mf. alle faktorer, der har stor indflydelse på, hvor godt elever klarer sig i skolen. Denne forelæsning tager fat i forskellige perspektiver på marginalisering i uddannelsessystemet.

Forelæsningspensum:

- McDermott, R., & Vossoughi, S. (2020) The culture of poverty, again. *Diaspora, Indigenous, and Minority Education*, 14(2), pp. 60-69 (9 sider)
- Mehan, H. (1992). Understanding inequality in schools: The contribution of interpretive studies. *Sociology of Education*, 65, 1-20. (20 sider)

Supplerende pensum:

- Reay, D. (2004). 'Mostly Roughts and Toughs': Social Class, Race and Representation in Inner City Schooling, *Sociology*, Vol. 38, No. 5 (1005-1023) (18 sider)

16. Forelæsning: Uddannelse og etnicitet

2 timer v/ Sarah Kirkegaard Jensen

Etniske minoritets elever klarer sig statistisk set vedvarende dårligt i uddannelsessystemet. Der er mange forskellige grunde til dette. Denne forelæsning tager afsæt i et

poststrukturalistisk perspektiv på denne problemstilling, og peger på de udfordringer, der knytter sig til en smal normativ forståelse af 'den gode elev', 'danskhed' samt forståelser af rigtig/forkert.

Forelæsningspensum:

- Davies, B. (2004). Introduction: Poststructuralist lines of flight in Australia. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 17(1), 3-9. doi:10.1080/0951839032000150194 (7 sider)
- Søndergaard, D. M. (2003). Subjektivisering og nye identiteter – en psykologi i et pædagogisk felt. *Kvinder, Køn & Forskning*, 12(4), 31-47. (15 sider)

Supplerende pensum:

- Staunæs, D. (2000). Hvorfor hænger de "tyrkisk-kurdiske" drenge ud ved bænkene langs skolemuren? *Unge Pædagoger*, 61(5), 1-18 (17 sider).

17. Forelæsning: Køn og pædagogik

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

Drenge klarer sig konsekvent dårligere end piger i uddannelsessystemet på nærmest alle målbare parametre. Denne forelæsning analyserer og diskuterer, hvorledes denne kønsforskel kan forstås, og der præsenteres forskellige teoretiske positioner til forståelsen af kønsforskellene. Fænomenet "12-talspiger" berøres ligeledes, og der kastes i forelæsningen kritisk lys på, hvordan der florerer mange stereotyper forestillinger knyttet til køn.

Forelæsningens pensum:

- Brinkmann, S. & Szulevicz, T. (2012). Feminiseringstesen: For god til at være falsk? *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*. 4, 12, 85-93. (8 sider)
- Dumais, S.A. (2002). Cultural Capital, Gender and School Success: The Role of Habitus. *Sociology of Education*. Vol. 75 (1), 44-68. (22 sider)

18. Forelæsning: Afrunding, opsamling og evaluering

4 timer v/ Paula Cavada-Hrepich & Sarah Kirkegaard Jensen

Denne forelæsning tegner et overordnet landskab over feltet og trækker trådene tilbage til første forelæsning. Derudover arbejdes der på eksamensforberedelse og der afsættes tid til spørgsmål og evaluering.

19. Kollektiv feedback

1 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

In this session we will feedback about the examination, showing the strengths and weakness, as we as possibilities of improvement for future written assignments.

Workshopdagsoversigt med pensum

1. Who learns, and what, how and when?

3 timer (x2) v/ Paula Cavada-Hrepich

In this workshop, we will discuss how the different learning theories reviewed so far try to explain the complexities of learning. For this purpose, we will analyse a short video clip of a learning situation where children with different performance levels resolve a task. Guided by the questions who learns, what is being learned, how is being learned, and when is learning occurring, we will explore how different theories try to understand the learning situation of these children.

Workshops pensum:

- The workshop will use the literature that students have reviewed in previous lectures.

2. At navigere i et læringsteoretisk landskab

3 timer (x2) v/ Sarah Kirkegaard Jensen & Noomi Matthiesen

I denne workshop zoomer vi ind på nogle af de grundlæggende problemstillinger og begreber, der ses på tværs af forskellige læringsteorier: relationen mellem subjekt og verden, teoriernes forståelse af forandring, læringens paradoks, dualisme og antidualisme, hvordan viden skal forstås mv.

Workshops pensum:

- Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. Klim.
- Wiberg, M. & Qvortrup, A. (2013). Kapitel 2: Læringsteorierne – hvad teoretiserer de over? I: A. Qvortrup og M. Wiberg (red.), *Læringsteori og didaktik*. Hans Reitzels Forlag (s. 49-71). (22 sider)

3. Etnicitet, marginalisering & læring

3 timer (x2) v/ Noomi Matthiesen & Sarah Kirkegaard Jensen

Workshoppen tager udgangspunkt i en case omkring etnicitet og marginalisering i skolen. Gruppearbejde og diskussioner i plenum vil omhandle marginaliseringsprocesser, og hvordan man kan forstå læringsbetingelserne for eleverne i casen. Pensum til arbejdet vil derfor være pensum fra forelæsningserne om marginalisering og etnicitet, såvel som alle forelæsninger om læringsteori.

Workshops pensum:

- Pensum til arbejdet vil være pensum fra forelæsningserne om marginalisering og etnicitet, såvel som alle forelæsninger om læringsteori.

4. Trivselskrisen i uddannelsessystemet - pædagogik eller sundhed?

3 timer (x2) v/ Thomas Szulevicz

I denne workshop beskæftiger vi os med det forhold, at en stigende andel børn og unge i uddannelsessystemet ser ud til at mistrives. På workshoppen diskuteres:

Hvorfor så mange børn og unge ser ud til at mistrives

Hvordan problemstillingen kan håndteres

Samt hvorvidt trivselsudfordringerne skal forstås som udtryk for en pædagogisk og/eller sundhedsmæssig problemstilling

Workshops pensum:

Workshoppen vil forsøge at perspektivere til forskellige perspektiver på pensum. Herudover vil dele af jeres pensum fra klinisk psykologi også være relevant.

- Jensen, M. (2015). "Fra focus på evidens til kvalitet" *Social Kritik* nr.143 sd.14-24 (10 sider)
- Mulgan G. (2012). Social Innovation Theories: Can Theory Catch Up with Practice? In: Franz HW. Hochgerner J., Howaldt J. (eds) Challenge Social Innovation. Springer, Berlin, Heidelberg, pp. 19-42. (23 sider)

5. Problemorienteret analyse af aktuelle pædagogisk-psykologiske problemstillinger

3 timer (x2) v/ Casper Feilberg

Gruppearbejdet organiseres ved at man vælger sig ind på afgrænsede cases eller problemstillinger, eller på åbne og selvdefinerede problemfelter, som man er optaget af, og som man ønsker at analysere og diskutere via pædagogisk-psykologisk teori. Man har altså mulighed for selv at vælge de nærmere eksempler og observationer, som danner grundlag for de faglige diskussioner: herved er arbejdet problemorienteret og gruppeorganiseret. Gruppens refleksioner deles via et resumé på Moodle, og vi samler op i plenum.

Workshops pensum:

- Gruppearbejdet forudsætter ikke at specifikke tekster er læst på forhånd. Workshoppen gør det bl.a. muligt at inddrage projektpædagogisk, dannelsesteoretisk og psykoanalytisk teori, afhængig af problemstillingen, men afhængig af problemstillingen er anden pensum også aktuelt at inddrage.

SAMLET PENSUM TIL KURSUSMODULET:

Bøger:

Tanggaard, L. & Nielsen, K. (2018). *Pædagogisk psykologi – en grundbog*. 2. udgave. Klim (270 sider)

Tekster:

Anderson, J., Reder, L., & Simon, H. (1996). Situated Learning and Education. *Educational Researcher*. 25(4), 5–11. <https://doi.org/10.3102/0013189X025004005> (6 sider)

Biesta, G. (2002). Bildung And Modernity: The Future Of Bildung In A World Of Difference. *Studies in Philosophy and Education*. 21, 343–351. (9 sider)

Biesta, G. (2015). Resisting the seduction of global education measurement industry: notes on the social psychology of PISA. *Ethics and Education*, 10:3, 348-360. (12 sider)

Brinkmann, S. (2006). *John Dewey – en introduktion*. (kap. 7 "Fællesskabets pædagogik", s. 173-209) København: Hans Reitzels Forlag. (35 sider)

Brinkmann, S. & Szulevicz, T. (2012). Feminiseringstesen: For god til at være falsk?. *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*. 4(12) 85-93. (8 sider)

- Chaiklin, S., & Hedegaard, M. (2008). Radical-Local Teaching and Learning: A Cultural-Historical Perspective on Education and Children's Development. In M. Fler, M. Hedegaard, & J. Tudge (Eds.), *Childhood Studies and the Impact of Globalization: Policies and Practices at Global and Local levels* (pp. 182-201). Taylor & Francis. World Yearbook of Education Vol. 2009 (20 sider)
- Davies, B. (2004). Introduction: Poststructuralist lines of flight in Australia. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 17(1), 3-9.
doi:10.1080/0951839032000150194 (7 sider)
- Dixon, R. (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*. 4 (1), 145-166
<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Dreier, O. (2008). Learning in Structures of Social Practice. I S. Brinkmann, C. Elmholt, G. Kraft, P. Musaeus, K. Nielsen, & L. Tanggaard (red.), *A Qualitative Stance: Essays in honor of Steinar Kvale* (s. 85-96). Aarhus Universitetsforlag. (12 sider)
- Dumais, S.A. (2002). Cultural Capital, Gender and School Success: The Role of Habitus. *Sociology of Education*. 75(1), 44-68. (22 sider)
- Feilberg, C. (2014). *Indledning og Dannelsesbegrebet*, fra Dannelsen af en psykologisk og videnskabelig habitus hos psykologistuderende, hhv. pp. 1-7 & 92-104. Ph.d. afhandling, Roskilde Universitet. Publiceret på www.livsverden.dk/feilberg. (20 sider)
- Feilberg, C. (2015). Selvrefleksion som uddannelsesgreb – en kritisk diskussion. *Nordiske Udkast*, 2, 42- 78. (udkommet december 2016) (27 sider).
- Floridi, L. (2014). *The 4th revolution. How the infosphere is reshaping Human Reality*. (Uddrag) (34 sider)
- Freire, P. (2005). Chapter two. In *Pedagogy of the oppressed* (pp.44-59). New York: Continuum. (15 sider)
- Gane, N., C. Venn and M. Hand (2007). Ubiquitous Surveillance: Interview with Katherine Hayles. *Theory, Culture & Society*, 24(7–8), 349–58. (10 sider)
- Giroux, H. (1983). Ideology and agency in the process of schooling. *The Journal of Education*, 165(1), 12-34. (23 sider)
- Greeno, J.G. (1997). On claims that answer the wrong questions. *Educational Researcher*, 26(1), 5-17. doi: 10.3102/0013189X026001005. (12 sider)
- Hattie, J. & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*. 77(1), 81-112. (31 sider).
- Hayles, N.K. (2006). Unfinished Work: From Cyborg to the Cognisphere. *Theory, Culture & Society*. 23(7–8). 159–66. (7 sider)
- Højholt, C. (2018). Children's Perspectives and Learning Communities. I M. Hedegaard, K. Aronsson, C. Højholt, & O. Skær Ulvik (red.), *Children, Childhood, and Everyday Life: Children's perspectives* (2 udg., s. 93-111). Information Age Publishing. (18 sider)
- Illeris, K. (1985 [1981]). *Modkvalificeringens pædagogik – problemorientering, deltagerstyring og eksemplarisk indlæring*. (2. oplag, nyt forord). København: Unge Pædagoger [1. Indledning p.25-34, 4. Grundlæggende didaktiske principper pp. 93-117. (31 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra focus på evidens til kvalitet. *Social Kritik*. 143, 14-24 (10 sider)

- Kirschner, P., & van Merriënboer, J. (2013). Do Learners Really Know Best? Urban Legends in Education. *Educational Psychologist*, 48(3), 169–183.
<https://doi.org/10.1080/00461520.2013.804395> (12 sider)
- Krogh, L., Olsen, J. B., & Rasmussen, P. (2008). Indledning. I: L. Krogh, J.B. Olsen & P. Rasmussen (red.), *Projektpædagogik: perspektiver fra Aalborg Universitet* (pp. 9-10). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. (2 sider)
- Lave, J. & Wenger, E. (1999). Situeret Læring og andre tekster. Hans Reitzels Forlag. Kap. 1, 2 & 4 (s. 31-54 & 77-100). (46 sider)
- Luhmann, N. (2006). System as Difference. *Organization*, 13(1), 37–57.
<https://doi.org/10.1177/1350508406059638> (20 sider)
- Lyotard, J.F. (1982). *Viden og det postmoderne samfund*. Århus: Slagmarks Skyttegravsserie. Kap. 1-7 (43 sider).
- McDermott, R., & Vossoughi, S. (2020) The culture of poverty, again. *Diaspora, Indigenous, and Minority Education*, 14(2), pp. 60-69 (9 sider)
- Mehan, H. (1992). Understanding inequality in schools: The contribution of interpretive studies. *Sociology of Education*. 65, 1-20. (20 sider)
- Mulgan G. (2012). Social Innovation Theories: Can Theory Catch Up with Practice? In: Franz HW. Hochgerner J., Howaldt J. (eds) Challenge Social Innovation. Springer, Berlin, Heidelberg, pp. 19-42.) (23 sider)
- Nielsen, K. & Klitmøller, J. (2017). Blinde pletter i den synlige læring. Kritiske kommentarer til "Hattie-revolutionen." *Nordic Studies in Education*. 1, 3-18 (15 sider)
- Packer, M. J. & Goicoechea (2000). Sociocultural and Constructivist Theories of Learning: Ontology, Not Just Epistemology. *Educational Psychologist* 35(4), 227-241. (14 sider).
- Pashler, H., Mcdaniel, M., Rohrer, D., & Bjork, R. (2008). Learning Styles: Concepts and Evidence. *Psychological Science in the Public Interest*, 9(3), 105–119.
<https://doi.org/10.1111/j.1539-6053.2009.01038.x> (13 sider)
- Rasmussen, J. (1998). Radikal og operativ konstruktivisme, s. 120 – 137. I Bisgaard, N.J. (red.). *Pædagogiske Teorier*, 3. udgave. Værløse: Billesø & Baltzer. (18 sider).
- Roediger, H. L., & Karpicke, J. D. (2006). Test-Enhanced Learning: Taking Memory Tests Improves Long-Term Retention. *Psychological Science*, 17(3), 249–255.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2006.01693.x> (7 sider)
- Rogers, C. (1969). Freedom to learn. Ohio: Merrill. pp. 157-164, 279-297. (18 sider)
- Sugarman, J. (2015). Neoliberalism and Psychological Ethics. *Journal of Theoretical and Philosophical Psychology*. 35(2), 103-116. (13 sider)
- Søndergaard, D. M. (2003). Subjektivering og nye identiteter – en psykologi i et pædagogisk felt. *Kvinder, Køn & Forskning*, 12(4), 31-47 (15 sider)
- Terhart, E. (2011). Has John Hattie really found the holy grail of research on teaching? An extended review of *Visible Learning*. *Journal of Curriculum Studies*.43(3), 425-438. (13 sider)
- White, J. (2002). On 'learning' and 'learning about': W. R. Bion's theory of thinking and educational praxis. In: D. Barford (ed.), *The ship of thought. Essays on Psychoanalysis and Learning*, pp. 84-105. Karnac Books. (21 sider)
- Wiberg, M. & Qvortrup, A. (2013). Kapitel 2: Læringsteoriene – hvad teoretiserer de over? I: A. Qvortrup og M. Wiberg (red.), *Læringsteori og didaktik*. Hans Reitzels Forlag (s. 49-71). (22 sider)

Wood, D., & Wood, H. (1996). Vygotsky, Tutoring and Learning. *Oxford Review of Education*, 22, 5-16 (12 sider)

I alt: 1.010 sider